

DARBININKAS

Vol. LXXVII, Nr. 28
Liepos - July 24, 1992

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

50 centų

Alp (LK) 2628

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Šv. Tėvas Jonas Paulius II, liepos 10 d. priimdamas Lietuvos ambasadoriaus prie Vatikano Kazimiero Lozoraičio kredencialus, pasakė, kad mielai priima Lietuvos bažnytinės ir civilinės valdžios kvietimą ir Pabaltijo valstybėse lankysis 1993 m. rugsėjo mėn.

— Lietuvos banko valdybos pirmininkas V. Baldišis, pokalbyje su televizijos laidos "Panorama" korespondentu pastebėjo, kad bankas yra pasirošęs įvesti litus. Ta proga ekrane buvo parodyti litų banknotų pavyzdžiai. Vienoje banknotų pusėje atspausdinti žymių Lietuvos žmonių portretai, o kitoje — Lietuvos vaizdai.

— Lietuvos ambasadoriumi į Lenkiją paskirtas Dainius Juknevičius.

— Režisierius Jonas Jurašas paskirtas Kauno dramos teatro meno vadovu.

— Kaune, liepos 27-29 dienomis rengiama mokslinė konferencija Kauno pilies (statyta 1362 m.) ir Kauno rotušės (1542 m.) jubiliejams paminėti.

— Paryžiuje gegužės 19-23 dienomis vyko labiausiai išsivysčiusių Vakarų valstybių organizacijų, tvarkančių atominio saugumo reikalus, konferencija. Į ją buvo pakviesti ir Lietuvos, Rusijos bei Ukrainos specialistai. Lietuvai atstovavo Genadijus Lipunovas, einantis Lietuvos Respublikos valstybinės atominės energetikos inspekcijos viršininko pareigas. Jis pasisiūlė organizuoti Lietuvoje Tarptautinį atominio saugumo konsultacinį centrą. Šiam pasiūlymui buvo pritarta.

— Lietuvos televizija pradėjo veikti prieš 35 metus — 1957 m. balandžio 30 d. Gaila, kad televizija Lietuvos reikalams tarnavo tik dvejus paskutinius metus, o anksčiau — sovietijos užmačioms.

— Povilo Lukšio, Lietuvos savanorio, žuvusio kovose su bolševikais, paminklo atstatymui jau paaukota daugiau kaip 100,000 rublių. 10,000 rublių paaukojo Teklė Koncevičienė, 1991 m. sausio 13-osios didvyrio Vytauto Koncevičiaus motna.

CHICAGA — WASHINGTONAS — VILNIUS...?

— Lietuvos Respublikos ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus maršrutas —

CHICAGOJE

Gediminas Vagnorius Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas, raštu sveikino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės VIII-ąjį seimą, kuris įvyko liepos 1-4 Lemont, IL.

Gediminas Vagnorius žodžiu sveikino Išeivijos lietuvių tautinių šokių IX-osios šventės dalyvius Chicagos priemiestyje liepos 5 d.

WASHINGTONE

Liepos 6 d. Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius atvyko į JAV sostinę, kur susitiko su JAV viceprezidentu Dan Quayle bei Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo vadovais. Būdamas Washingtone, ministras pirmininkas pasirašė dvišalį susitarimą su JAV. Be to, jis pasirašė dokumentus, įgalinančius Lietuvą tapti Pasaulinio banko nariu.

BAISI SAUSRA SIAUČIA LIETUVOJE

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba liepos 10 d. priėmė nutarimą "Dėl Lietuvos paskelbimo stichinės nelaimės ištiktu kraštu".

Lietuvos ambasada Washingtone, parduodama šių žinių Amerikos lietuvių spaudai, pataria, šiuo tarpu nesiimti jokių specialių pagalbos akcijų. Susisiekti su Lietuvos įstaigomis, ji kiek vėliau patars kuriuo būdu bus galima efektingai padėti mūsų kraštui.

Štai oficialus Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo tekstas:

"Atsižvelgdama į susiklosčiusias sunkias sąlygas dėl sausros ir siekdama iš dalies kompensuoti nuostolius, Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nutaria:

1. Paskelbti Lietuvos Respubliką stichinės nelaimės ištiktu kraštu.

2. Įpareigoti Lietuvos Respublikos vyriausybę iki 1992 m. liepos 14 dienos parengti neatidėliotinų priemonių programą ir įkurti valstybinį paramos fondą bei parengti šio fondo nuostatus."

Į visus pasimatymus jį lydėjo Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms Stasys Lozoraitis bei ministro pirmininko patarėja Gabija Petrauskienė.

Pirmasis pasimatymas buvo su Pasaulinio banko prezidentu Lewis Preston. Su juo buvo tartasi dėl galimybių finansuoti įvairius projektus, kuriems Lietuva suteikia prioritetingą svarbą.

Iš Pasaulinio banko Lietuvos atstovai nuvyko į viceprezidento Dan Quayle įstaigą, esančią pastate šalia Baltųjų Rūmų. Viceprezidentas kartu su keliais patarėjais susitiko dvidešimties minučių privačiam pokalbiui su ministro pirmininko delegacija. Daugiausia laiko skirta, aptariant Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos klausimą. Po šio pasimatymo viceprezidentas įstaiga spaudai pateikė pareiškimą, kuriame, tarp kitko, pažymima, kad viceprezidentas ir ministras pirmininkas sutarė, jog Rusijos kariuomenė iš Baltijos valstybių turi būti išvesta kiek galint greičiau.

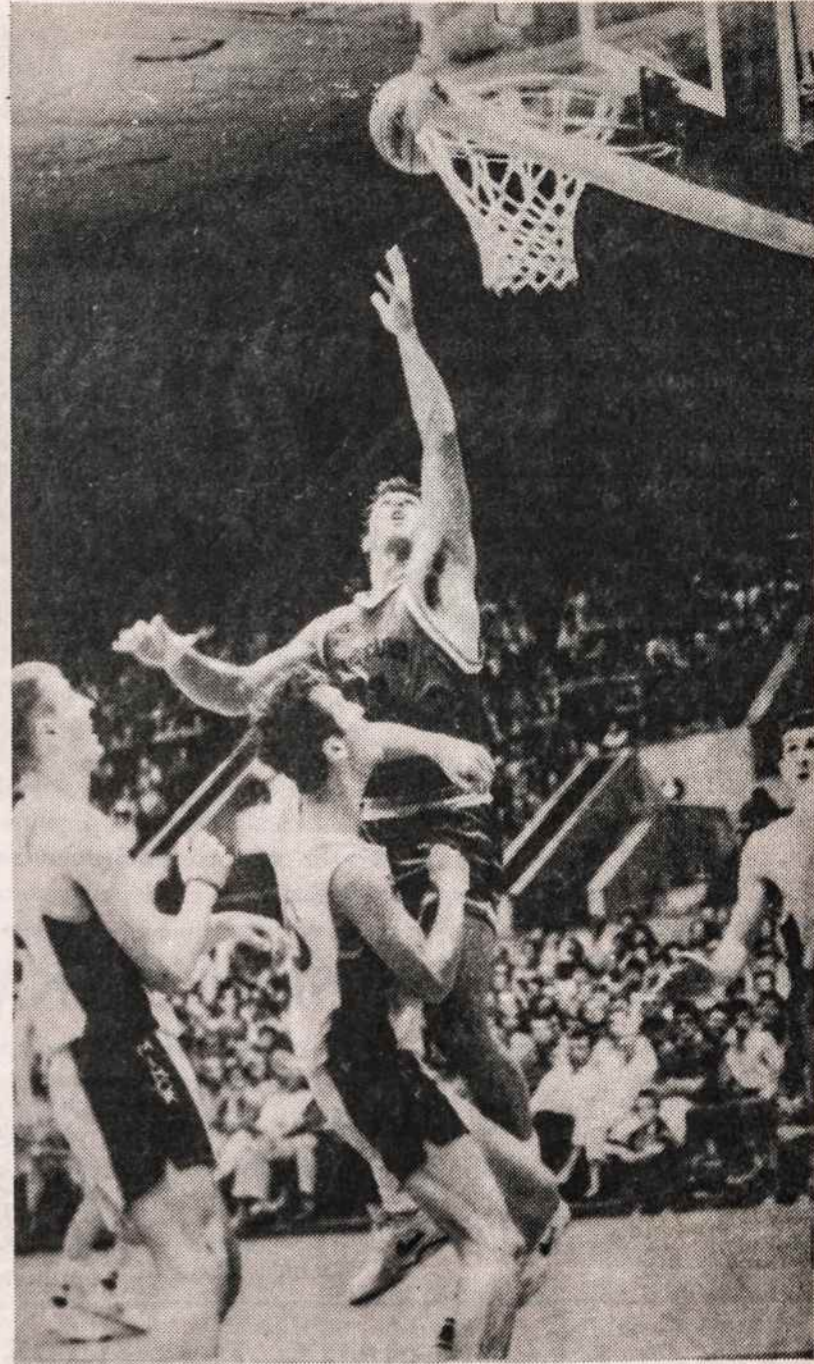
Privačiam pokalbiui pasibaigus, JAV viceprezidentas ir Lietuvos ministras pirmininkas nuėjo į tame pačiame pastate esančią "Indian Treaty" salę. Jų laukė daugiau kaip 100 žmonių — JAV Prekybos įstaigos vedėja

ambasadorė Carla Hills, JAV Veteranų reikalų ministerijos sekretorius Edward Derwinski, Išeivijos lietuvių organizacijų atstovai, Washingtono ir Baltijos morės lietuvių visuomenių nariai bei JAV spaudos atstovai.

Svečių akivaizdoje viceprezidentas ir ministras pirmininkas pasirašė dvišalį susitarimą dėl santykių plėtojimo prekybos ir investicijų srityse. Pasirašę dokumentą, abiejų šalių atstovai pasakė trumpas kalbas. Viceprezidentas Quayle pažymėjo, kad tai jau trečiasis JAV susitarimas su Lietuva, po pasirašytų Indiapolyje bei Vilniuje, atspindintis esamas galimybes abiejų šalių santykiuose. Viceprezidentas išreiškė asmeninį draugiškumą Lietuvos žmonėms bei norą matyti stiprėjančią Lietuvos valstybę.

Atsakomojoje kalboje Lietuvos ministras pirmininkas padėkojo viceprezidentui už jo pastangas, įgalinusias šio susitarimo pasirašymą, pažymėdamas, kad visi jų ankstesni susitikimai buvo labai rezultatyvūs. Ministras pirmininkas pabrėžė, jog Lietuva sieksianti tapti patikimu partneriu, ir, kad, ilgainiui, šis susitarimas tapsiantis abipusiai naudingas. Ministras pirmininkas išreiškė viltį, kad ateityje,

(nukelta į 2 psl.)

Šarūnas Marčiulionis, Lietuvos olimpinės krepšinio komandos vadovas, dalyvauja turnyre, minint Lietuvos krepšinio 70 metų sukaktį. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVOS KREPŠININKAI PRASISKINA SAU KELIĄ Į BARCELONĄ

Atgavus nepriklausomybę, šis priešolimpinis turnyras, įvykęs Ispanijoje, buvo pirmas Lietuvos krepšinio bandymas po didžiųjų laimėjimų Europoje 1937-1939 metais.

Lietuva šį egzaminą kuo puikiausiai išlaikė! Europos atrankos turnyrus laimėjo įtikinančiu būdu — nugalėjo iš viso vienuolika sutiktų priešininkų, paklupdydama Olandiją, Angliją, Vengriją, Estiją, buv. Sov. Sąjungą, Kroatiją, Vokietiją, Izraelį, Sloveniją, Čekoslovakiją ir Italiją.

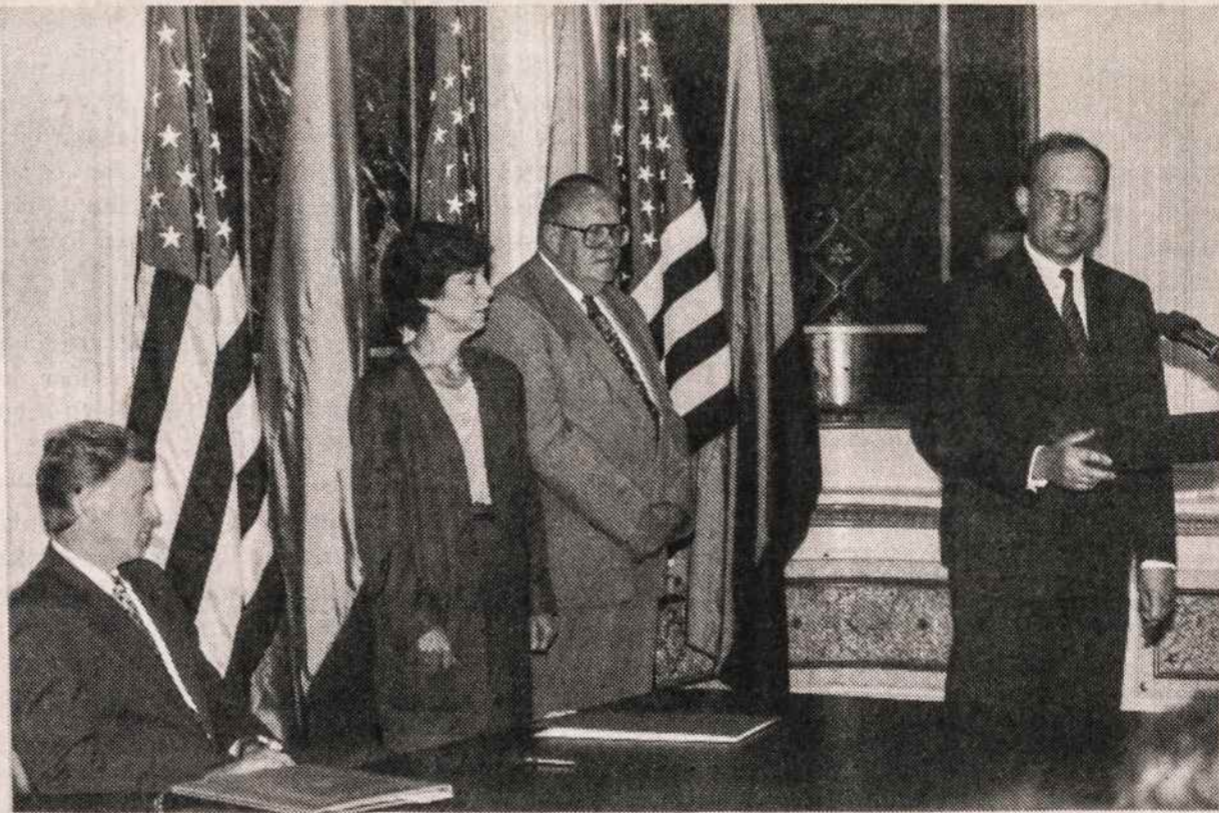
Taigi, be pralaimėjimų — į Barceloną!

Kadangi šiame turnyre dalyvavo visos Europos krepšinio rinktinės, o Ispanija Lietuvos buvo anksčiau nugalėta Ibizos turnyre, tai dabar galime Lietuvą vadinti Europos meisteriu. Tradicija, kuri buvo pradėta 1937-1939 metais, tęsiama ir toliau!

Iškiliausi Lietuvos krepšininkai Ispanijoje buvo Sabonis, Karnišovas ir Marčiulionis. Pastarasis buvo išrinktas vertingiausiu turnyro žaidėju.

Dabar Barcelonos olimpiados burtai ištraukti ir Lietuva pateko į grupę B kartu su Kinija, Australija, Venecuela, Puerto Rico ir buv. Sov. Sąjunga. Lietuvos rinktinės pirmosios rungtynės įvyks liepos 26 d. prieš Kiniją.

Remigijus Gaška

JAV-Lietuvos bendrą sutartį pasirašius "Indian Treaty" salėje kalba Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius. Kairėje sėdi JAV viceprezidentas Dan Quayle. Viduryje JAV Prekybos įstaigos vedėja ambasadorė Carla Hills ir JAV Veteranų reikalų ministerijos sekretorius Edward Derwinski. Nuotr. Baltųjų Rūmų fotografo.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės aštuntojo seimo atstovai Chicagoje. Penktas iš dešinės naujai išrinktas PLB valdybos pirmininkas Bronius Nainys. Nuotr. Kęstučio Miklo

TURIME NAUJĄ PLB VADOVYBĘ

1992 liepos 1-4 dienomis Lemonte, IL, JAV (prie Chicagos), įvyko aštuntasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, kuriame dalyvavo 19 Bendruomenių. Buvo atstovaujama Argentina, Australija, Belgija, Brazilija, Didžioji Britanija, Estija, JAV, Kanada, Latvija, Lenkija, Maskva (Rusija), Moldova, Sibiras, St. Peterburgas (Rusija), Šveicarija, Ukraina, Urugvajus, Vengrija, Vokietija.

Seime dalyvavo Lietuvos Respublikos vyriausybės ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius, Kultūros ir švietimo ministras Darius Kuolys, Kultūros ir švietimo ministerijos ryšių su užsienio lietuviais direktorius Audrys Antanaitis.

Seimui pirmininkavo Vytautas

Kamantas, Rasa Kurienė ir Paulius Mickus, sekretoriavo Birutė Vindašienė, Nijolė Nausėdienė ir Eglė Stelmokaitė - Novak.

Į naują Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą išrinkti: pirmininkas Bronius Nainys, vicepirmininkai Rimas Česonis, Vacys Carbonkus, Vytautas Kamantas, dr. Petras Kisielius, dr. Vitalija Vasaitienė ir sekretorė Baniūtė Kronienė. Pagal PLB Konstituciją į valdybą dar įeina ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Paulius Mickus, išrinktas VII-jame Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese.

Į PLB Garbės teismą išrinkti: pirmininkas dr. Adolfas Damašis, dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Zigmas Brinkis, Daina Koje-

lytė ir dr. Antanas Razma (visi iš JAV).

Į PLB Kontrolės komisiją išrinkti: Eugenijus Čuplinskas ir Antanas Rašymas iš Kanados, Rūta Juškienė, Linas Norušis ir Vacys Šaulys iš JAV.

Renkant naują PLB valdybą, buvo pateiktas vienas 7 kandidatų sąrašas. Balsavime dalyvavo 88 atstovai ir už pateiktą sąrašą pasisakė 66, prieš — 17, susilaikė — 3, tuščias korteles įteikė 2. Valdyba liepos 3 d. išrinkta ketveriems metams.

Naujas PLB valdybos adresas yra toks:

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Lithuanian World Community, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, USA. Telef. 708 257-8714. FAX 708 257-9010.

"Geležinio vilko" brigados naujų būrio parada, po jų pasirašius dar keletą susitarimų, bus pilnai atstatyti Antrojo Pasaulinio karo nutraukti tarpvalstybiniai santykiai.

CHICAGA — WASHINGTONAS — VILNIUS...?

— Lietuvos Respublikos ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus maršrutas —

(atkelta iš 1 psl.)

pasirašius dar keletą susitarimų, bus pilnai atstatyti Antrojo Pasaulinio karo nutraukti tarpvalstybiniai santykiai.

Ceremonijai užsibaigus, G. Vagnorius išvyko į Valstybės departamentą, kur buvo pasirašyti Lietuvos įstojimo į Pasaulinį banką dokumentai. Po to Lietuvos delegacija sugrįžo į Pasaulinį

banką, kur tęsėsi anksčiau pradėtos diskusijos dėl paskolų telkimo Lietuvos infrastruktūrai paremti.

Po to Lietuvos delegacija nuvyko į Tarptautinį valiutos fondą (TVF), kur jos laukė TVF sekretorius Leo van Houtven bei įvairių sričių ekspertai. Su jais plačiai aptarti įvairūs ekonominiai klausimai ir eventuali Fondo pagalba Lietuvai.

Iš TVF ministras pirmininkas išvyko atgal į Lietuvą.

VILNIUJE

Liepos 14 d. 69 iš 130 turinčių balsavimo teisę Aukščiausiosios Tarybos deputatų pasisakė už ministro pirmininko G. Vagnoriaus pakeitimą. Sąjūdžio delegatų koalicija "Už demokratinę Lietuvą", kurią sudaro apie 60 deputatų, protestuodama prieš premjero, betarpiškai vadovavusio ekonomikos reformoms, nušalinimą, balsavime nedalyvavo.

Lietuva pirmoji žengė ekonominių ir politinių permainų keliu, tad dabar anksčiausiai patiria permainų laikmečio sunkumus bei nuostolius. Akivaizdu, jog šiandien bandoma sustabdyti reformas Lietuvoje. Kyla pavojus, kad kiek vėliau tai gali nutikti ir Rusijoje. Todėl ypač šiuo sudėtingu metu demokratinio pasaulio dėmesys šio regiono problemoms neturėtų susilpnėti.

Vyriausybės informacija

-0-

Liepos 15 d., po karštų diskusijų, Aukščiausiosios Tarybos deputatai nubalsavo, kad ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius laikinai dar gali likti savo

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Lietuvos fotomenininkų sąjunga priimta į tarptautinę meninės fotografijos federaciją (FIAP) nuo šiol jungiančią 66 pasaulio valstybes. Tarptautinėje organizacijoje Lietuvai atstovaus fotomenininkas Vitalijus Butyrinas. Jam suteiktas aukščiausias Federacijos meistro (MFIAP) vardas. Šiemet toks titulus suteiktas tik dviem fotomenininkams iš vienuolikos kandidatų visame pasaulyje.

Rašytojos Ievos Simonaitytės gimimo 95-ąsias metines paminėjo Kauno miesto visuomenė. 1940 - 1965 metais Simonaitytė gyveno Kaune, tylioje Žaliakalnio gatvelėje. Prie namo Dainavos ir Džukų gatvių kampe atidengta memorialinė lenta. Portretinį rašytojos biustą sukūrė skulptorė Danutė Danytė-Vanauskienė ir architektas Juozas Valentukonis.

— Vilniaus biržoje 1991 metais didžiausiais kiekiais buvo perkami ir parduodami rąstai bei pjauta miško medžiaga, japoniški telefaksai, kiniški skėčiai, popierius laikraščiams, kvietiniai miltai, automobilių atsarginės dalys. Vidutiniškai kiekvieną prekybos dieną Vilniaus biržoje buvo siūloma 280 pavadinimų prekių už 832 milijonus rublių.

— Kaune įvyko pirmasis tarptautinis chorų festivalis "Leliūmai". Šalia lietuvių dalyvavo chorai iš Belgijos, Latvijos ir Vokietijos. Festivalio organizatoriai buvo Kauno filharmonija ir choras "Leliūmai", diriguojamas Albino Petrausko.

— Vilniuje, Gedimino prospekte, atidaryta japonų korporacijos "Yamaha" muzikos instrumentų parduotuvė. Į atidarymo iškilmes iš Londono atvyko ir korporacijos Europos biuro prezidentas Toshio Yoshida.

— Prie Kauno, Marvelės gyvenvietėje, būsimoji vandens valymo įrengimų statyba aklytietėje — iš pernai šiam tikslui skirtų penkių milijonų rublių pačiai statybai jau kaip ir nieko neliko. Milijoną prarijo projektavimas, likusieji skirti gyventojams išskeldinti, archeologiniams kasinėjimams ir kt. Dabar net neaišku, kada gali būti baigti darbai, jei iš viso bus pradėti.

pareigose iki liepos 21 d. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis įpareigojamas iki liepos 21 d. surasti naują kandidatą ministro pirmininko vietai ir jį pristatyti AT nariams patvirtinti.

LIETUVOS EKSPONICIJA PASAULINĖJE PARODOJE

Sevilijoje, Ispanijoje, vyksta pasaulinė paroda — EXPO '92. Paroda tęsis iki spalio 13 d. Atidaryta ir Lietuvos ekspozicija. Specialiai Lietuvos diena paskirta rugsėjo 6-oji.

Lietuvos ekspozicija yra 259-ajame Pabaltijo paviljone. Čia rodoma Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės žemėlapis, gintaro dirbiniai, papuošalai ir Lietuvos dievdirbių bei tautodailininkų medžio kūrinių. Atskirai rodomi informaciniai filmai apie Lietuvą.

Lietuvos ekspoziciją apipavidalino ir eksponatus parinko Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys. Ekspozicijos kuratorius — Lietuvos kultūros ir švietimo ministro pavaduotojas Kornelijus Platelis. Jam talkina Lietuvos parodų centro direktorius Petras Naprušis.

Lietuvos vyriausybė parodai skyrė 132,000 dolerių.

— Klaipėdoje pradėjo lankytis užsienio šalių kruiziniai laivai. JAV motorlaivis "Polaris" turistų grupę atvežė iš Bahamų salų. Laukiamos didelės švedų turistų grupės kurios keliauja maršrutu "Stokholmas — Talinas — Ryga — Klaipėda — Stokholmas".

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Kopyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamas garbingos laidojimas. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujų vietų — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priėmama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žilburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLONNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokate, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejais, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 2 908 753 - 5636

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 - 962 - 5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Vliko Tarybos veiklos paskutiniame posėdyje, įvykusiame Chicagoje š. m. birželio 27 d., dalyvavę atstovai. Iš k.: I eil. — Balys Račkauskas, dr. Jonas Valaitis, Joana Danilevičienė, Algis Regis — pirmininkas, Teodoras Blinstrubas — sekretorius, Aldona Kačinskienė, Grožvydas Lazauskas — reikalų vedėjas. II eil. — Mečys Valiukėnas, Viktoras Naudžius, Ramūnas Buntinas, Petras Noreika, Apolinaras Bagdonas, Rimantas Žemaitaitis-Kučas, Petras Dirda, Juozas Lekas, Vladas Šoliūnas, dr. Feliksas Palubinskas, Kasparas Radvila ir Vytautas Žukauskas. Nuotr. J. Tamulaičio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Lietuva ir Amerika

Švenčiant Amerikos nepriklausomybės šventę — Liepos Ketvirtąją, mintys nuklysta į senus laikus ir iškyla klausimas: kada Lietuva susidūrė su Amerika, su šiuo kontinentu ir su Jungtinėmis Amerikos valstijomis?

Šiomet švenčiame 500 metų sukaktį, kai Kolumbas atrado Ameriką. Jo laivuose lietuvių tikrai nebuvo. Būtų tai jau anksčiau paaikšję.

Atrodo, kad pirmasis lietuvis, aplankęs šį kontinentą, buvo Aleksandras Karolis Kuršius. Jis į New Yorką, tuo metu vadinamą New Amsterdam, atvyko 1659 metais ir čia buvo pirmasis lotynų mokyklos rektorius ir profesionalas gydytojas. Jis čia buvo iki 1661 metų liepos mėnesio. Iš čia sugrįžo į Europą, kur Leydeno universitete (Olandijoje), apgynęs disertaciją, gavo medicinos daktaro laipsnį. Vadinasi, pirmasis lietuvis, atvykęs į šį kontinentą, į tą miestą, kuris vėliau išaugo į didžiausią Jungtinių Amerikos valstijų miestą, buvo mokytojas, čia buvęs gydytoju ir mokytoju. Taigi, lietuvių duoklė yra labai didelė — prisidėjusi prie mokytojų ir gydytojų lygio pakėlimo.

Lietuva su Amerika vėl susitinka, kai buvo įkurtos Jungtinės Amerikos Valstijos. Naujoji Amerikos valstybė iš Lietuvos pirko virves savo laivams. Lietuva užaugindavo labai geras kanapes ir nuvydavo stiprias virves, tinkamas laivams. O tų virvių reikėjo daug, nes laivai tada buvo buriniai. Kai 1795 metais Lietuvą okupavo Rusija, Amerikos Kongresas susirūpino, iš kur gaus virvių savo laivams.

Atsirado imigrantų Amerikoje ir po 1831 metų sukilimo, o taip pat ir po 1863 - 1864 metų sukilimo. Tada jau vienas kitas lietu-

vis karininkas tarnavo amerikiečių civilinio karo metu šiauriečių armijoje.

Po 1863 metų sukilimo kasmet vis didėjo lietuvių imigracija į šį kraštą. Baigiantis devynioliktam šimtmečiui, kai prasidėjo Lietuvos tautinis atgimimas, ir Amerikoje ėmė kurtis lietuviškos parapijos, lietuviškos organizacijos.

Lietuvis pirmą kartą patyrė, kas yra laisvė. Ir tą sampratą jam davė Amerika. Imigracija ypač didėjo prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Lietuviška spauda jau buvo plačiai išsivysčiusi. Amerikos lietuviai buvo ypatingai veiklūs, nieko nesigailėjo Lietuvos labui.

Pradžioje galvota, kad Lietuva turi būti autonominė Rusijos globoje. Bet prasidėjęs Pirmasis pasaulinis karas reikalus nukreipė kiton pusėn. Vietoj autonomijos jau ateina nepriklausomybės idėja ir jos reikalavimas. 1915 metų balandžio 20 dieną Amerikos Lietuvių Taryba išleido peticiją, kurioje reikalavo suvienyti Lietuvą ne tik su Vilniumi, Gardinu, bet ir su Tilže, Karaliaučiumi, Gumbine, Klaipėda.

Peticija buvo parašyta lietuvių, anglų, prancūzų kalbomis ir pasirašyta milijono įvairių tautų amerikiečių. 1916 metais Amerikos lietuviai katalikai suorganizavo fondą ir visur kalbėjo apie Lietuvos nepriklausomybę.

Kai 1918 metų vasario mėn. 16 dieną Lietuva atstatė savo nepriklausomybę, Amerikos lietuviai išvystė plačiausią veiklą — siuntė medicininę pagalbą, rinko pinigus, rėmė visą atbundantį Lietuvos gyvenimą. Į Lietuvą vyko ir savanoriai, pasiryžę kovoti dėl Lietuvos laisvės. Toks savanoris buvo ir Steponas Girėnas.

(nukelta į 4 psl.)

JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių rengtoji IX-oji išėivijos lietuvių tautinių šokių šventė įvyko 1992 m. liepos 5 d. Rosemont Horizon salėje, šiaurės vakarų Chicagos priemiestyje. Dalyvavo 2200 šokėjų, sutraukusių 8000 žiūrovų. Tai viena iš pačių didžiausių šokių švenčių, bet kada suruoštų išėivijos lietuvių.

Šioje šventėje šoko jaunimas, veteranai ir lituanistinių mokyklų mokiniai. Šokių ritmo sukuryje matėsi profesoriai, profesionalai ir kiti vyresnės kartos lietuviai, kurių vaikai ar net vaikiaičiai šoko studentų ar mokinių grupėse. Bendras šokių šventės vaidas buvo didingas ir įspūdingas.

Kadangi apie šventės pasiruošimą ir eigą informavau skaitytojus ir kviečiau dalyvauti pačioje šventėje bei remti finansaiškai, tai, šventei praėjus, jaučiu pareigą apžvelgti ir patį įvykį.

Šokių šventė

Liepos 4 d. visą dieną vyko šokių šventės generalinė repetitcija, o vakare įvyko pabendravimas — šokiai Jaunimo Centro salėse bei sodelyje ir šokių vadovų bei mokytojų pagerbimas.

Liepos 5 d., šekmadienį, šventė pradėta pamaldomis, kuriose dalyvavo ir aukštieji Lietuvos svečiai. Pamaldoms pasibaigus, teko skubėti į šokių šventę, kurią autobusu pasiekti truko apie pusantros valandos, o susirasti vietas milžiniškoje salėje užteko pusvalandžio.

Vaidas iš šių metų Poezijos pavasario baigminio vakaro Vilniaus universiteto Sarbevičiaus kieme. Iš d.: K. Bradūnas su žmona, Ed. Šulaitis ir P. Keidošius. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

ATŠOKTA IR DEVINTOJI ŠVENTĖ

ANTANAS JUODVALKIS

Programa prasidėjo punktuoliai svečių sutikimu, vėliau įnešimu ir šokių grupių paradu, orkestrui grojant maršus. Šokėjų paradas buvo įspūdingas ir užtruko apie valandą. Sugiedojus himnus ir išklusius atidarymo bei sveikinimo kalbas, prasidėjo šokiai.

Šokėjai sudarė grupes — studentų, jaunių, vaikų ir veteranų. Taip šokių meninė vadovė patvarkė, kad nepastebimai keitėsi šokiai ir įėjimai — išėjimai. Vaizdas įspūdingas ir didingas. Pūkiai derinosi sudarytas choras iš Chicagoje veikiančių chorų ir dainininkų. Tai vis jaunųjų muziko Dariaus Polikaičio nuopelnas.

Šokėjų spalvingi tautiniai drabužiai, atlikimas ir žaisminga nuotaika lydėjo visą šokių šventę. Dominavo studentiškas jaunimas, atlikęs didžiąją dalį programoje numatytų šokių. Šokių šventė užsklėsta Suktiniu, kurį sušoko studentų, jaunių ir veteranų grupės.

Finale — Brangiausios spalvos. Choreografija Dalės Dziukienės, muzika ir žodžiai K. Vasiliausko, orkestruotė Dariaus Polikaičio. Nepaprastą įspūdį paliko vaizdas, kai šokėjai žaidė lietuviškas spalvas sudarančiomis vėliavomis. Puiku!

Tarus uždaramąjį žodį ir pagerbus vadovus, buvo išneštos

JAV, Kanados ir Lietuvos vėliavos, tada iš salės iššoko energingi šokėjai.

Pokyliai

Didelį darbą užbaigus, senovės lietuviai susirinkdavo pabendrauti ir pasivašinti. Taip ir po šio didelio įvykio rengėjai buvo užsąkę dvi sales pokyliams: vieną vyresniesiems, o antrą šonkančiam jaunimui ir jų vadovams. Pokylių salės talpino po 1500 svečių ir buvo visos vietos užpildytos. Pokyliai rengiami ne tik pasivašininimui, pasidarbavusių asmenų pagerbimui, pasirodymui, bet taip pat finansams papildyti. Tokiam dideliame svečių skaičiui dalyvaujant, nėra abejonės, kad liko pelno ir į komiteto išdą įkrito nemaža suma. Banketais rūpinosi Marija Remienė ir Lidija Rasutienė.

Šventės leidinys

Atskirai tenka paminėti šokių šventės leidinį, kurį redagavo rašytoja Danutė Bindokienė. Paėmus į rankas gražiai išleistą leidinį ar dažnas pagalvojame, kiek reikėjo įdėti darbo, pastangų ir kantrybės surinkti reikiamas žinias, jas suklasifikuoti ir pateikti skaitytojui.

Sveikintojų yra ištisa plejada ir užima 31 puslapį. Programa užima tik 6 puslapius (lietuvių kalba) ir redaktoriaus žodis porą puslapių. Toliau eina programa

ir informacija anglų kalba, rašo Silvija Kučėnaitė-Foti ir Michael Pirages.

Po to prasideda galerija rengėjų nuotraukų, užimančių net 6 puslapius ir trys mirusieji — Anastazija Tamošaitienė (1910 - 1991), Ona Ivaškienė (1910 - 1991) ir Miras Chainauskas (1923 - 1990).

Programos atlikėjams skirta didžioji leidinio dalis — 70 puslapių, kur sutalpinta 53 šokėjų grupių nuotraukos, aprašymai ir dalyviai. Apie 50 puslapių teko rėmėjams — sveikintojams, be kurių finansinės pagalbos nebūtų buvę įmanoma išleisti patį leidinį.

Gale leidinio surašyti visi šokių šventės mecenatai ir rėmėjai, pradedant 1500 dol. ir baigiant 30 dol. auka. Trys puslapiai užimti aukojusių mažesnėmis sumomis. Leidinys turi 180 puslapių.

Leidinio redaktorė Danutė Bindokienė, dailininkas Petras Aleksa, techninis redaktorius Jonas Kuprys, spaudė Draugo spaustuvė, 1992 m. Chicagoje.

Užsklandai

Rašydamas apie šventės pasiruošimą ir komiteto bei gausių komisijų pasiaukojantį darbą, pastebėjau, kad dirbančiųjų didžiąją dalį sudarė vidurinio ir jauniausio amžiaus lietuviai, kurių dalis nedažnai matoma lietuviškoje veikloje.

Man nerimą kėlė transportacijos ir apgyvendinimo reikalai, bet, atrodo, komisijos susitvarkė, nes negirdėti rimtesnių nusiškundimų.

Salė dekoruota lietuviškais raštais išpaišytomis drobėmis, pakabintomis salės palubėje. Ar pakako tokios dekoracijos? Šviesos taip pat buvo silpna vieta, nes šokių ratelių ir jungtinių spindesys spalvotų šviesų žaisme, būtų visai kitaip atrodęs. Vienas kitas netikslus žingsnis ar nepakankamai išrikiuota eilė masiniame renginyje negadino bendro vaizdo, nes iš viso pasviečio sulėkę šokėjai negalėjo per vieną repetitciją šimtaprocentiniai suderinti visas smulkmenas. Savo skirtinga apranga Lietuvos Vėtrungė, matyt, norėjo išsiskirti iš bendro išėivijos jaunimo, bet dingto masiniame junginyje, nors

(nukelta į 5 psl.)

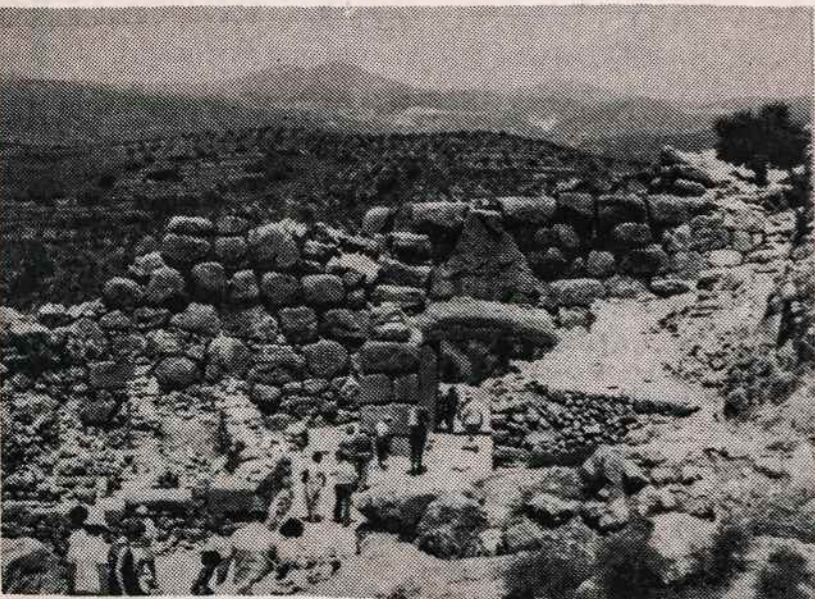
IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

55

Mikėnai. Liūtų vartai Achajos kalnų fone. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

Praslenka keletas dienų. Agamemnonas grįžta karo vežime. Choras jį džiugiai sveikina. Agamemnonas dėkoja dievams ir paskelbia, kad jis pagerins Mikėnų būklę. Klytemnestra begėdiškai

pareiškia jam savo meilę ir paašmėkina, kad Orestes yra išsiųstas iš namų, kad būtų saugus. Agamemnonas dėkoja dievams ir pasielbia, kad jis pagerins Mikėnų būklę. Choras džiaugiasi Aga-

memnono grįžimu, bet kartu dejuoja dėl slypinčių pavojų.

Staiga pasigirsta Agamemnono mirties šauksmas. Choras yra trenkte pritrunktas. Dabar Klytemnestra, laikydama kruviną kirvį rankoje, parodo savo tikrąjį veidą. Ji aistringai išskaičiuoja priežastis, dėl kurių nužudė Agamemnoną: Ifigenijos kruvina auka, jos meilė Egistui, Agememnono neištikimybė jai ir šeimos prakeikimas. Choras pranašauja, kad žmogžudystė bus nubausta; viliasi, kad Orestes įvykdys kerštą.

Praslenka keletas metų. Orestes slapta sugrįžta į Mikėnus su draugu, nes Apolonas jam įsakė atkeršyti tėvo nužudymą, ir padeda savo plaukų garbaną ant Agememnono kapo. Jiedviem pasitraukus nuo kapo, įeina gedulinga eisena — choras su Orestes seserimi Elektra. Tai daryti jiems buvo įsakiusi Klytemnestra, nes ją kankina blogi sapnai. Choras gieda raudą, Agamemnono siela pyksta, Klytemnestra negali užmigti. Choras buvo pasiūstas nuraminti Agememnono sielą. Žmogžudystė turi būti atkeršyta, nes to reikalauja teisingumas. Toks nusikaltimas negali likti nenubaustas.

Jaunutė Elektra, sumišusi ir nuliūdusi, nenori prašyti pagalbos savo motinai. Choro skatinama, ji meldžiasi už Orestes

sugrįžimą ir kerštą. Choru giedant raudą, Elektra atranda plaukų garbaną ant kapo. Plaukai panašūs į jos plaukus, ji įtaria, kad Orestes sugrįžo. Jos įtarimas pasitvirtina, kai ji pastebi pėdsakus, panašius į savo. Iš už kampo ateina Orestes. Seniai atskirtieji brolis ir sesuo jautriai pasisveikina. Abu prašo Dzeuso globos. Orestes pasakoja Elektrai, kaip Apolonas jam įsakė imtis keršto prieš jų motiną ir Egistą.

Choras, Orestes ir Elektra, klūpodami prie Agamemnono kapo, gieda raudą, pasikeičia mintimis apie jo garšą ir didybę, prisiekia kerštą. Orestes apsišprendžia, o Elektra lyg atsinajina. Choras pasakoja, kad Klytemnestra yra kankinama blogų sapnų. Orestes paskelbia savo planą nužudyti Klytemnestrą ir Egistą.

Orestes su draugu, persirengę, beldžiasi į rūmų duris, prašydami užėjus. Pasirodo Klytemnestra, Elektros lydima, ir pakviečia juos į vidų. Orestas tvirtina, kad jie atėjo iš Focis pranešti apie Orestes mirtį. Klytemnestra džiūgauja, bet stengiasi paslėpti savo jausmus. Tuojau pat pasiūnčia savo seną auklę pašaukti Egistą, Choras pataria auklei pasakyti Egistui, kad ateitų be asmens sargybinių. Choras prašo dievų, kad Orestes planas baigtųsi sėkmingai: jokio pasi-

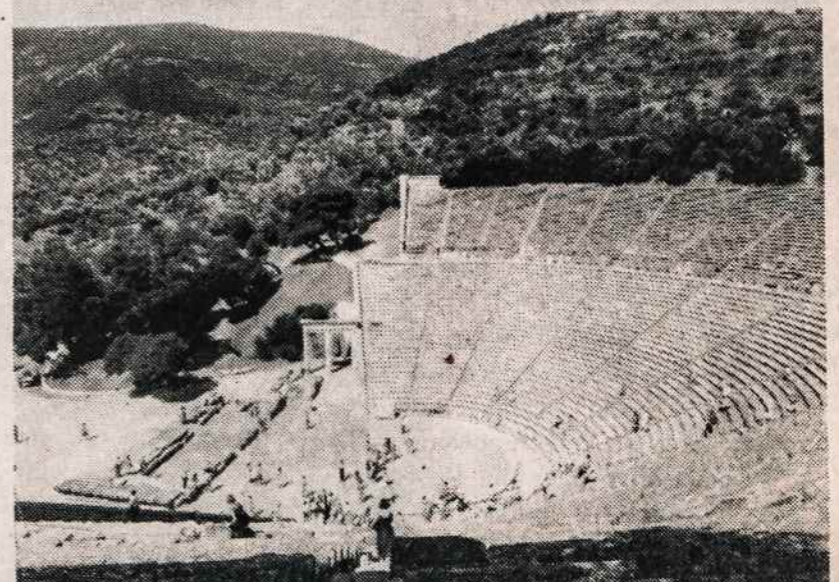
gailėjimo Klytemnestrai ir Egistui.

Egistas ateina, abejodamas apie Orestes mirtį. Pasigirsta mirties šauksmas. Tarnas praneša Klytemnestrai apie Egisto mirtį. Kai Orestes su draugu vėl pasirodo pas Klytemnestrą, ji maldauja pasigailėjimo. Orestes svyruoja, bet jo draugas primena jam griežtą Apolono įsakymą. Tada jis tampa negailestingas, nutempia ją prie Egisto kūno ir ten ją nužudo. Choras gieda, kad teisingumas buvo įvykdytas.

Atsidaro rūmų durys, Egisto ir Klytemnestros lavonai guli ant guolio, apdengti skraiste, kurią

Agamemnonas vilkėjo mirties valandą. Orestes eina iš proto, nors ir kartoją, kad Apolonas įsakė jam tai padaryti. Pamišimo apimtas, jis regi Furijas pasirengusias jį persekioti. Pamišęs Orestes, Furijų persekiojamas, ieško prieglobsčio pas Apoloną Delfų šventykloje. Apolono kunigė, stovėdama prieš Delfų šventyklą, meldžiasi į visus šventykos dievus. Eina į šventyklą, bet tuojau pat siaubo apimta, išbėga, nes viduje ji pamatė prie aukuro kruviną Orestes ir miegančias Furijas.

(Bus daugiau)

Epidaurus: bendras teatro vaidas. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

SUKILĖLIS PASAKOJIMAS

Vytautas Volertas

7

„... kviečiu pagyvoti. Mergaitė būtų graži staigmena, jei abu seneliai kartu suruoštų gimtadienio šventę. Ir duklė su žentu maloniai pasijaustų. Pas mane vietos yra, visus reikalus sutvarkyčiau. Pasvarstyk ir atsakyk”.

Taip jis parašė Aldonai laišką. O pradėjus kalbėti, būtų galima eiti toliau. Deja, šis masalas Aldonos nepatraukė, nes ji į laišką neatsakė. Mėnesį palaukęs, Runta pakėlė telefono ragelį. Didelis daiktas, jei nenorės kalbėti... Nenorės, tai nekalbės. Paisydamas niekelių, kuriuos kiti gėda laiko, Runta nemokėtų gyventi.

Aname vielių gale atsiliese automatas. Šiai nuolankiai mašinai, nepertraukinėjama ir nesiginčijama, Runta išdėstė savo planą. Pasisakyk, Aldona, ką dėl savo dukraitės gimtadienio galvoji. Būtų gražu... Aldona neatsiliepė. Dviejų ženklių užteko suprasti, kad jo strategija pralaimėjo. Bet Runta visada turėdavo būti tikras, todėl ir šįkart bandė net iš Stefos rinkti žinias. Taip daro visi patyrę agentai — ramybėje nepalieka jokio šaltinio.

— Kaip Aldonai sekasi naujame bute? Jau apsiprato? — pasiteiravo.

— Apie poniją Runtienę klausai? Matau, matau. Ji tave erzina. Ir gudriems šunims pasitaiko apsirikti. Griebia mėsingiausią kaulelį, o tas pliumpt netyčia vandenin... Ieško seno, anksčiau graužto, bet tą jau kiti pačiupė.

— Su tavim gražiai nesusikalbėjau ir gal nesusikalbėsiu. Koks aš tau šuo?

— Aš tokį mažą palyginėmėlį daviau, o jis — nesuskalbėjau, nesuskalbėsiu... Kur tau iš Runtos bus šuo? Šuo gali užpulti, įkąsti, o tu... Jau tik nešvari puta, kaip ponija Runtienė sakė.

— Kokia puta?

— Kraujo puta. Atsimeni pasaką apie Eglę? Tik čia yra didelis skirtumas. Tą Žilviną nužudė jauni Eglės broliai, todėl ir kraujas buvo svarus. O palięgėlį Jonelį Runtelę nugūčiais užbadė Irena. Koks vyras, tokia ir puta. Nešvari pagal sąžinę. Atplaukė tada iš ežero raudonas kraujas. Eglė iš proto kraustėsi. Dėl tavęs niekas nesijaudina.

— Iš Baltijos jūros, žiople, ne iš ežero!

— Koks skirtumas? Vistiek vanduo, jūra ar ežeras.

— Didelis skirtumas. Gal pati suprasi, su kokia neišmanėle kalbu. Išgirsti, kartoji, tik tavyje viskas arba be pabaigos, arba su klaidinga pabaiga. O savo trigrąšius visur be gėdos kasišioji.

— Čia ne trigrąšis. Ponia Runtienė pasijuokė, kad telefonu ir laišku plakėsi Runtos puta, su Irenos pamazgomis maišyta. Tai koks čia trigrąšis? Puta, matyt, Aldonai dvokia. Apie dvokimą ji neminėjo, aš pati taip pagalvojau. Ji tik sakė, kad Runta senatvėje jau nesusigauda vertybėse.

Vertybės! Stefa tikrai nesupranta šio žodžio prasmės. Jai ir višta yra vertybė.

Aldona jam senatvę perša? Kokiomis kortomis ji buria? Tiesa, Runta neturi draugų ir pažįstamų, negali savęs palyginti su tais to pačio amžiaus vyrais, tačiau prieš kelis mėnesius jo sveikata buvo plieninė! Liga atėjo, liga nueis. Ar nepraejo širdis? Po operacijos atjaunėjo. gal ir dabar atjaunės. Tik dietinis maistas yra nepakeliamas. Kancija, badas. Kai alkį kaip kuprą nešiesi, esi piktas, negražus, gal

ir senas. Negyventum, jei nebūtų vilties pasveikti.

Vilties pasveikti? Paskutinio vizito metu gydytojas dešinėje kojoje pulsą matavo gal penkiolika kartų. Nuo girksnio pradėjo pėda baigė. O po didžiojo piršto nagu — mėlyna. Dar griežtesnė dieta, štai koks mėlynumas... Badas, Irenos ir Aldonos pažėminimai. Sukasi galva, o nėra kur jos atremti. Gerai, kad filosofė Stefa arti maišosi. Be mokslo, be išsilavinimo, bet laiminga. Nuo kito panašaus žmogaus nusisukęs bėgtum, o su ja esi priverstas ginčytis, nors iš pykčio virpa sąnariai.

Runta planavo sėkmingai gyventi ir sėkmingai numirti. Neskaudėjo, kol dar nebuvo gimęs, neskaudės ir po mirties. Tik reikia numirti. Baisi yra ne mirtis, o mirimo procesas. Tikėjosi širdies pagalbos, kai triokšt ir baigta. Dabar — diabetikas. Nors ir badaus, vistiek ką nors ampuuos, žmonės bjaurėsis sužalotu kūnu...

Runta neturi ryšio nei su protiniais, nei su kvailiais, išskyrus Stefą. Primityvi, liežuvinga, atstumianti, bet nepavojinga. Užia bilda, kalba burlėna, nors sąžininga. Sąžiningumas su rūpestingumu jai trukdo iškilmingiau atrodyti.

-o-

Runta turi apšiai proto — pagaliau sugalvojo maištą pasaulio tvarkai sugriauti. Apgaus visas jį naikinančias jėgas. Nors serga, negaluoja, bet jis yra Jonas Runta. Pakeis taktiką, bet tikslas liks tas pats: išlaikyti patogų gyvenimą, nes kitaip neverta čia réplinėti ir unkšti.

Runta turi apšiai proto — pagaliau sugalvojo maištą pasaulio tvarkai sugriauti. Apgaus visas jį naikinančias jėgas. Nors serga, negaluoja, bet jis yra Jonas Runta. Pakeis taktiką, bet tikslas liks tas pats: išlaikyti patogų gyvenimą, nes kitaip neverta čia réplinėti ir unkšti.

Nauja Runtos taktika menkia išmanančiam yra neišvaizduojama. Net jis pats stebisi išradinimu.

Stefai, atnešusiai dietinius pusrūčius, tarė:

— Kam tau vaikštinėti? Lik čia, juk vietos nestinga.

— Kur čia? — ji pasitikirino.

— Mano namuose.

— Kasdien esu tavo namuose.

Kasdien ateinu, nes neturėtum ko valgyti.

— Taigi. Atėjai ir neišeik.

— Negalvok, kad būsiu tarnaitė.

— Ne tarnaitė, lik pilna šeimininke. Būk kaip žmona.

— Tik žmona ir gali būti pilna šeimininke.

— Todėl ir sakau: būk žmona.

Stefa pyktelėjo:

— Čia dejuoji, čia kvailai juokauji!

— Juokų nėra. Pasakiau, būk žmona, tai ir būk. Viską žinai, mane pažįsti. Praeis keli mėnesiai, oficialiai atsikabinsiu nuo Irenos, oficialiai su tavimi susitvarkysiu.

— Ar jau blūdiji? Atrodo, taip sunkiai nesergi, kad nušnekėtum.

— Nesitikėjai? Todėl nesusi-gaudai, ką sakau...

— Ir be susigaudymo viskas yra aišku. Galima turėti tik vieną žmoną, o pas tave jau dvi yra. Kam trečios prireikė?

— Nesierzink ir dviejų žmonių neminėk. Žinai, kad su Aldona seniai persiskyrta, o Irena pati išėjo. Jokios žmonos nėra. Iš manęs gavai pasiūlymą, kurį kiekviena moteris priimtų be galvojimo.

— Žmogau, žmogau! Jokio galvojimo čia nereikia.

— Ar supranti, ką aš rimtai sakau?

— Juo rimčiau, tuo juokingiau. Kaip šitoks rimtumas galėjo atsirasti tavo galvoje? Nesąmonė.

— Kodėl? Būtų saugu, ramu. Ar mums reikia bartis, kaip iki šiol vienas ant kito šokinėjome? Aš gyvensiu, kaip man atrodo, tu gyvenk, kaip tavo galva veda.

— Gerai sakai, gyvenkime kaip tvarte: daug gyvulėlių ir kiekvienas vaikosi savo muses.

Pasaulio lietuvių teisininkų kongrese Vilniuje Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius pokalbyje su JAV lietuvių teisininkais. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Bet į tvartą gyventi mano galva neves.

Stefa išėjo namo, o Runta susirūpino. Ligoje įklampusiam susigauti trečią žmoną yra sunku, gal net neįmanoma. Jis manė, kad Stefa pasiūlymu džiaugsis, o ji tik pasišaipė.

Naktį visai nemiegojo. Galvojo ir galvojo, svarstė ir svarstė. Matė, kad sąlygos jau nepakeičiamos, kad jis buvo tarsi dirvoje užmiršta bulvė, skirta greitai supuvimui. Ar verta nykti ir kentėti? Geriau išvadą, teisingą ir paskutinę: tuojau pat užbaigti gyvenimą.

Ryte pasirodžiusi Stefa nusigando iki šiol dar negirdėtu Runtos balso skambėjimu. Ją prakalbino labai susirūpinęs ir lyg su seseria tardamasis:

— Klausyk gerai! Formaliai čia visas verslas yra mūsų dviejų. Mano dalis eina mano vaikams. Aldona atsiėmė, jos nenuskriaudžia. Ko aš tavęs prašau: žiūrėk, kad nei trupinėlis nepakiltų praejūnei Irenai!

— Kodėl turiu žiūrėti? Savo reikalus pats tvarkykis, — nustelbo Stefa. Nei apie verslą, nei apie problemas jis niekad su ja nekalbėdavo.

— Šito reikalo negalėsiu pats atlikti.

— Kaip negalėsi? — ją apėmė nuogastis.

— Taip jau išeina. Rytoj mano pusryčiais nesirūpink.

— Išvažiuoji kur? — ją apėmė nuogastis.

— Kur važiuosiu? Į piršlius? Piršlybos nesiseka, pati žinai. Jau privažinėta. Neklausinėk ir nekvaršink sau ir man galvos. Prisimink, ką sakiau apie Ireną.

Ir Stefa suprato! Tarsi kažkas j ausį būtų pakuždėjęs — taip jai viskas pasidarė aišku. Nukrėtė šurpas, bet kartu ir prakaitas išpylė. Jos kaltė... Piršlybos nesiseka... Jos kaltė... Kodėl ji Runta buvo reikalinga? Bet ar su tokia pablūdėliu, nors ir reikalingiausia būtų... Su geriausiu žmogumi šiame amžiuje nesuris-ti. Net jaunystėje vedybos neviliojo, net tada baiminosi, kad nemokės prisitaikyti ir taps kažkam našta. Jei kitą žmogų ap-sunkintų, būtų jam skriauda ir už tai reiktų atsakyti.

O žmogaus savizudybė, prie kurios privestų? Jei Runtą atstums, jis triokšt, keberiošk! Ir baigta. Neatperkamas nusikaltimas prieš Dievą. O save tasai sušutėlis laikė galiūnu, ant debesio aukštubėse jodinėjo. Dabar net išdujusios kiauless nepajęgtų apžergti.

Koks iš tikrųjų keistas gyvenimo mazgas... Runta bjaurisi Stefa, ji bjaurisi Runta, o dabar — būk žmona, svetimoteriauk, nuš vienos nuodėmės gelbėkis kita. Joks ten svetimoteriavimas, kai vyras jau tik išgriuvusi virkščia... Sausa nuodėmė. Išsunkta, išgręžta. Tačiau reikės vadintis jo žmona, trečiąja, kai pirmos dvi dar yra gyvos.

Ar ji, kvaišėlė, vienaip patsielgs ar kitaip, vistiek turės Dievui sąskaitas mokėti. Užsės Run-

ta ant nugaros ir nujos pragaran.

Be balno, už plaukų pasilaikydama. Kas tą žmogų jai kelyje pamašė... Pragaran tai pragaran, tik nereikia tan baliu skubėti. Geriau kentėti amžinybę be trupučio, kaip visą laiką per amžių amžius. Jei galima, verta trumpinti.

Nors jos sąžinė stojosi piestu ir nesirengė derėtis, Stefa dėl to amžinybės trupučio emė gudrauti. Pasiraivė ir prakalbino Runtą:

— Kietai lyg kirviu rėžei, „rytoj mano pusryčiais nesirūpink, rytoj neateik"... O aš pagalvojau ir apsigalvojau: atečiau ir likčiau. Bet kai tu taip griežtai nustatei...

Runta tylėjo, lyg visai jos negirdėtų. Niekados taip nėra elgęsis. Šokdavo žodžiais į akis, neleidamas baigti kalbos. Užpuldavo pritardamas ir neigdamas. O šįkart visai nereagavo, lyg ne žmogus, o tik jo išnara minkštasiuoly tyrotų.

— Tavo reikalas, galiu ateiti ir likti. Galiu neateiti. Bet jei tau labai reikia... Tik kodėl ant mano galvos krauni Ireną? Nesitampysiu su ja, kai norės ką pasiimti.

Runta pažūrėjo į Stefą, akis jos pusėn kryptelėjęs, ir toliau drybojo minkštasiuoly sustingęs.

— Tai kaip? Eisiu, o tu be manęs tvarkykis savo ir Irenos reikalus.

— Palauk, lik. Dokumentai greitai atsiras.

— Man tavo dokumentų nereikia. Ne popieriai moterį žmona padaro, bet Dievo palaima.

Ji sėdėjo nežinodama, ar jos auka verta, kad tą pabaisą gelbėtų nuo savizudybės. Jis dabar tysojo minkštasiuoly, šis ištvirkęs sutvėrimas, visą gyvenimą prieš žmoniškumą maišytavęs, neigęs visą pasaulį ir jo aplinką, staiga sutriuškinęs Stefos atsparumą nusikaltimui. Žiūrėjo ir matė, kaip jis keistai rąžėsi, visu kūnu tempdamasis ir išlenkdamas nugarą, spraudu pasikabindamas ant minkštasiuolio atramos. Net ir sėdėti žmoniškai negalėjo, ko jis taip kabojo išsitempęs ir akis išvertęs...

(Pabaiga)

Lietuva ir Amerika

(atkelta iš 3 psl.)

Amerikos pagalba Lietuvai buvo didelė ir efektyvi todėl, kad lietuviškoji išėivija buvo veikli.

Nepriklausomos Lietuvos gyvavimo metais tie santykiai vystėsi normaliai. Į Lietuvą vykdavo nemažai Amerikos lietuvių studijuoti, ir Amerikon vyko lietuvių studijuoti. Tai kėlė lietuviškąją kultūrą ir stiprino tautą. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai laimėti krepšinio pirmenybes ir tuo krepšinį padarė tautiniu sportu. Ir dabar Lietuva garsėja savo krepšinininkais.

Antrojo pasaulinio karo metu Amerikos lietuvių veikla buvo dar didesnė: įkūrė Balfą, stiprino Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą, lankė valdžios įstaigas. Tos veiklos dėka Amerika nepripažino Lietuvos okupacijos, ir tai buvo didelis laimėjimas ateičiai. Amerika pirmoji šelpė pakabėlius nuo komunistinės okupacijos. Pokario metais įkūrė ir Amerikos Balso lietuviškąjį skyrių, kuris informavo kraštą pačiais sunkiausiais laikais.

Kai sugrįvo Sovietų Sąjunga, Amerikos prezidentas, tiesa, labai atsargiai pripažino Lietuvos atkurtą nepriklausomybę ir pažadėjo visokeriopą paramą. Lietuvai aplankė valstybės sekretorius ir viceprezidentas.

Labiausiai Lietuvą parėmė privatus asmenys. Jie už milijonus yra pasiuntę įvairios pagalbos. Lietuvai padeda įsivairinti moderniąją technologiją. Aukštosios Amerikos mokyklos sudaro sąlygas mokytis iš Lietuvos atvykusiems jaunuimui, kad tuo būtų parengti nauji specialistai.

Visa tai su dideliu dėkingumu prisimename kaip tik dabar, nes Lietuva dar eina sunkius vargo kelius. Jai reikia visų pagalbos. Padėka priklauso visiems, kurie bet kada ir bet kokiū būdu parėmė Lietuvą. Amerikos lietuviai yra daug prisidėję prie šio krašto kultūrinio augimo. Kiek daug mokytų lietuvių dirba profesūroje, svarbiose įstaigose, trokšdami, kad Amerika būtų stipri ir galinga. Jie ir turi teisę prašyti, kad nebūtų užmiršta Lietuva, toji valstybė, kuri taikium būdu siekia savo teisių — būti nepriklausoma. Daug Amerikos lietuvių intelektualų, ypač jauni, nuykė į Lietuvą, praktiškai padeda jos nepriklausomybės kelyje. Tad visi padėkime jai!

— Vilniaus senamiestyje, Šv. Jono gatvėje atidaryta nauja liaudies meno galerija "Kuparas". Ji įkurta dviejose Ryšininkų kultūros rūmų salėse. Liaudies meno mėgėjai ir vertintojai galės stebėti senovinėse skryniuose, ant beržo kaladžių išdėliotų tautinių medžiagų, servetėlių, linių staltiesių, įvairių juostų, molinių asočių, žvakidžių, kitų dirbinių eksponatus.

Pasaulio lietuvių teisininkų kongreso pilnatis posėdis operos ir baletu teatre Vilniuje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Piketuotojai prie Vilniaus burmistro rūmų protestuoja prieš komunistus, dirbančius savivaldybėse. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

ATSIMINKIME 1991 METŲ LIEPOS PIRMAJĄ

Lietuvių Bendruomenė savo biuletenyje iš Washingtono liepos 2 d. pateikė visą sąrašą JAV senatorių, kurie balsavo už tai, kad Amerikos ekonominė pagalba būtų Rusijai suteikta, nepaisant to, jog Rusijos kariuomenė ir toliau pasilieka Baltijos valstybėse.

60 senatorių padavė savo balsus už senatorių Pell (D-RI) ir Lugar (R-IN) papildymą, kuris pakeitė senatorių DeConcini ir Pressler papildymą, aiškiai nurodantį, jog Amerikos ekonominė parama Rusijai nebūtų teikiama, ligi nebus išvesta kariuomenė iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Išmetus pačias svarbiausias vietas, DeConcini - Pressler papildymas priimtas, bet jis jau ne tai, ko originaliai siekta.

Ir tai dar neviskas. Ne tik kad Amerika duos pagalbą Rusijai, bet ir Helsinkio prasidedančioje to pakto valstybių konferencijoje laikysis Rusijos pusėje, kad nebūtų dabar keliamas klausimas dėl buvusios sovietinės kariuomenės išvedimo iš Baltijos valstybių.

Pagal senatorių Pell - Lugar papildymą, Amerikos prezidentas tik po metų galės nutraukti JAV ekonominę pagalbą, jeigu jam paaiškės, jog nesą padaryta jokio progreso tos kariuomenės išvedimo reikalu.

Bendruomenės vadovybė ragina lietuvius, kad jie nepamirštų šitos 1992 metų liepos pirmosios dienos datos ir tų senatorių, kurie pabalsavo prieš Baltijos valstybes. Žinoma, tai jau po laiko, bet jų pavardės gera atsiminti ir, progai pasitaikius, verta pabadyti akis. Štai tie senatoriai:

Alaska — Frank Murkowski (R), Ted Stevens (R).
Arizona — John McCain (R).
California — Alan Cranston (D).

Colorado — Tim Wirth (D.), Hank Brown (R).
Delaware — Joseph Biden (D).
Florida — Connie Mack (R).
Georgia — Sam Nunn (D).
Hawaii — Daniel Akaka (D.), Daniel Inouje (D).
Illinois — Paul Simon (D).
Indiana — Richard Lugar (R), Dan Coats (R).
Iowa — Tom Harkin (D), Charles Grassley (R).
Kansas — Robert Dole (R), Nancy Kassebaum (R).
Kentucky — Mitch McConnell (R).

Louisiana — Bennett Johnston (D).
Maine — William Cohen (R), George Mitchell (D).
Massachusetts — Ted Kennedy (D), John Kerry (D).
Michigan — Carl Levin (D).
Minnesota — Dave Durenberger (R), Wellstone (D).
Mississippi — Thad Cochran (R), Trent Lott (R).
Missouri — John Danford (R.), Chris Bond (R).
Montana — Max Baucus (D), Conrad Burns (R).

Nebraska — Robert Kerry (D), James Exon (D).
Nevada — Richard Bryan (D).
New Hampshire — Warren Rudman (R).
New Mexico — Pete Domenici (R), Jeff Bingaman (D).
New York — Daniel Moynihan (D).

North Dakota — Quentin Burdick (D), Kent Conrad (D).
Oklahoma — David Boren (D).
Oregon — Mark Hatfield (R), Bob Packwood (R).
Rhode Island — Clairborne Pell (D), John Chafee (R).
South Carolina — Strom Thurmond (R).
South Dakota — Tom Daschle (D).

Tennessee — James Sasser (D).
Texas — Lloyd Bentsen (D).
Utah — Jake Garn (R), Orrin Hatch (R).
Vermont — Patrick Leahy (R), Jim Jeffords (R).
Virginia — John Warner (R), Chuck Robb (R).
Washington — Slade Gorton (R).
West Virginia — John Rockefeller (D).
Wyoming — Alan Simpson (D).

Newyorkiečiams verta atsiminti, kad Baltijos reikalą Senate labai gynė New Yorko senatorius Alfonse D'Amato, bet kitas senatorius — Moynihan (D) buvo prieš. Jis bendrai lietuviais nesidomi. Bendruomenės biuletenio sąraše nėra pavardžių tų senatorių, kurie rėmė Baltijos reikalą, tačiau bendrai galima tvirtinti, kad tai buvo senatoriai iš Arkansas, Connecticut, Idaho, Maryland, New Jersey, Ohio, North Carolina, Pensilvanijos ir Wisconsin.

Kalbant apie reikalą atsiminti 1992 m. liepos pirmąją, kada 60 JAV senatorių taip triuškinančiai parėmė Rusiją, gal vertėtų ir plačiau pagarsinti tą "REMEMBER JULY 1, 1992!", kad jis ateityje uždegtų baltiečius vieninai veiklai. Čia prisimena tarsi garsusis "REMEMBER ALAMO!", kuriuo vadovaudamiesi teksasiečiai laimėjo kovas prieš meksikiečius 1836 m.

ATŠOKTA ŠVENTĖ

(atkelta iš 3 psl.)
Jų žingsniai buvo labiau apdailinti.

Kalbų buvo nedaug ir visos trumpos.

UNICEF PARAMA BALTIJOS IR KITOMS VYRIAUSYBĖMS

Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėse Tautose praneša, kad birželio 25 d. Jungtinių Tautų Vaikų fondas — UNICEF, baigdamas sesiją, priėmė rezoliuciją, kuria numatoma praplėsti UNICEF veiklą Baltijos valstybėse, Centrinėje ir Rytų Europoje bei Nepriklausomų Valstybių Sandraugyje.

Ši rezoliucija UNICEF sesijoje sukėlė nemažai kontroversijos, nes Trečiojo pasaulio kraštai baiminasi, kad Rytų Europos regionas nukreips vystymosi lėšas nuo jų, praaišiję tradiciškai ir išimtinai gavusių UNICEF paramą.

Lietuvos Misijos patarėja Gintė Damušytė, kalbėjusi birželio 16 ir 19 dienomis UNICEF plenarinėse sesijose Baltijos valstybių vardu, pabrėžė, kad Estija, Latvija ir Lietuva yra jautrios besivystančių kraštų poreikiams, ypač Afrikos kontinente, kur vaikų mirtingumas yra labai aukštas. Tačiau ji atkreipė tarybos narių dėmesį į Baltijos valstybių vaikų ir motinų sveikatos bei socialinės apsaugos sunkumus, ypač pereinant į laisvąją rinką.

Šio sunkaus laikotarpio pasekmės "sudaro pavojų mūsų vaikų, motinų ir kitų pažeidžiamų grupių sveikatai. Jų sveikatos ir socialinės apsaugos klausimai buvo apeisti per pastaruosius centrinio planavimo dešimtmečius, o dabartinę padėtį toliau blogina žlunganti ekonomija ir socialinės apsaugos sutrikimas", aiškino Damušytė.

Rengėjai ir jaunimo vadovai gali pasididžiuoti, kad masinis jaunimo sulėkimas praėjo be išpuolių, kultūringai ir neteko girdėti viešbučių nusiskundimų. Pagaliau išmokome kultūringai elgtis.

Išėjimas lietuvių tautinių šokių devintajai šventei ruošti organizacinio komiteto prezidiumą sudarė: pirm. dr. Petras Kisielius, vicepirm. Birutė Jasaitienė, izd. Kostas Dočkus, sekretorė Jūratė Budrienė, meno vadovė Dalia Dzikiene ir muzikinis vadovas Darius Polikaitis. Į komiteto narių sąrašą įeina dar 24 įvairių komisijų pirmininkai su savo štabais. Drąsiai galima teigti, kad į šios visokeriopai pasisekusios tautinių šokių šventės ruošos darbus buvo įsijungę arti šimtinės Chicago ir apylinkėse gyvenančių, daugiausia jaunosios kartos lietuvių. Padėka jiems.

Baigiant šią kuklią apžvalgą, kreipiūsi į darbštųjų komitetą, kad iš pelno likučio, jei toks būtų, stipriai paremtų mūsų spaudą ir lietuviškas radijo laidas, nes jie daug prisidėjo prie renginių išpopuliarinimo.

Baltijos valstybėms taikli parama dabar padėtų įgalinti ilgalaikį progresą, kuris kitaip gali būti trumpalaikių krizių pakirstas. Socialinės apsaugos programos nepajėgia pakelti didėjančių reikalavimų. Valdinės institucijos nepajėgia patenkinti visus vaikų medicininius poreikius, o nevaldinės organizacijos, gyvavusios prieškarinio metais, buvo per okupaciją sunaikintos ir tik dabar pradeda atsistiegti.

Nors Baltijos valstybėse finansiniai nedatekliai yra didelė problema, dar svaresnis yra nacionalinių struktūrų silpnumas bei technologijos atsilikimas. Todėl UNICEF parama yra skubiai reikalinga ugdyti saikingą išsivystymą. Pvz., Baltijos valstybių sveikatos apsaugą paraližuoja vaistų, vakcinų ir medikamentų chroniški trūkumai, todėl norima kuo greičiau atstatyti respublikose vaistų gamybą.

Maža investicija dabar sumažintų stambias išlaidas vėliau, tuo atveju, jei egzistuojančiai infrastruktūrai būtų leista sužlugti donorėms valstybėms atsiskius ar nesiryžus paremti regioną šiame lemtingame momente. Sužlugusios infrastruktūros atstatymas reikalauja žymiai daugiau lėšų ir jėgų, negu efektyvių priemonių panaudojimas dabar išgelbėti infrastruktūrą nuo žlugimo, baigė Damušytė.

DĖKOJA KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJOS CARITAS

Birželio 24 d. gautas laiškas iš Kaišiadorių vyskupijos Caritas Federacijos skyriaus Reikalų vedėjos Marijos Bagdonienės. Jame rašoma:

"...Siunta į Kaišiadorius atvyko š. m. gegužės 16 d. ir pagal visus reikalavimus (dalyvaujant munitininkui) buvo priimta ir išrauta. Savaitės eigoje mums pavyko sėkmingai išdalinti adresatams. Jokių didelių sunkumų ir nesklandumų nebuvo.

Visų sušelpusių vardu nuoširdžiai dėkoju už gausias ir reikalingas dovanas. Kaišiadorių vyskupijos "Caritu" skirtą siuntą numatoma paskirti Želvos parapijai, kurioje ruošiamas atidaryti senelių ir vaikų globos namas.

Mes dėkojame Dievui už tai, kad Jūs, gyvendami toli nuo mūsų, rodote savo meilę lietuvių tautai. Š. m. liepos pirmą šeštadienį Kaišiadorių Katedroje bus aukojamos mišios. Melsimės už Jus ir prašysime Dievo malonės mieliems geradariams tautiečiams, gyvenantiems už vandenyno".

(LKRŠ)

— Europos lietuviškųjų studijų 39-oji savaitė įvyks rugpjūčio 16-23 dienomis Austrijoje, Tirolyje. Programoje dalyvaus šie prelegantai: Kazimieras Motieka — AT pirmininko pavaduotojas, ministras Darius Kuolys, ministras Algirdas Nasvytis, ambasadorius Vaidotas Antanaitis, deputatė Laima Andriekienė, prof. Alfred Bammesberger, dr. Kajetonas Čeginskas, dr. Kęstutis Girmius, lektorius Vincas Natkevičius, kompozitorius Ričardas Kabelis. Meninę programą atliks solistė Laima Stepaitytė, aktorė Dalila Mackelienė. Moderatoriai: dr. Jonas Norkaitis, dr. Kęstutis Girmius, dr. Alfonsas Kušlys, dr. Kęstutis Ivinskis.

— Robertas Rėkus iš Suvalkų trikampio, studijavęs teologiją Romoje, gegužės 30 d. buvo įšventintas kunigu ir gegužės 31 d. Seinų bazilikoje atlaikė primicijas.

— Vytautas Volertas iš Philadelphijos PA, Romoje studijuojęs teologiją, birželio 12 d. gavo dijakonato šventimus ir pastoralinę praktiką atlieka Toronte, Prisiškimo parapijoje, kuriai vadovauja lietuviai pranciškoniai.

— Gintaras Grušas iš Los Angeles, CA, studijuojęs teologiją Romoje, gavo pirmuosius klieriko šventimus ir nuo liepos mėn. vidurio iki naujų mokslo metų pradžios talkins Vilniaus arkivyskupijoje.

— Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje, kuri įvyks rugpjūčio 2-9 dienomis Dainavoje, chorui vadovaus klieriko šventimus ir nuo liepos mėn. grupės "Vijūno" repeticijose, "Grandies" pasirodyme Chicago miesto centre liepos 1 d. ir IX-osios tautinių šokių šventės repeticijoje liepos 4 d. kartu su Audriu Polikaičiu.

— UNESCO — Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizaciją — papildė dvi naujos Europos valstybės — Slovėnija ir Moldova. Dabar šioje organizacijoje yra 166 valstybės. Gegužės 22 d. į UNESCO įsijungė Kazachstanas. Baltijos valstybės Lietuva, Latvija ir Estija UNESCO narėmis tapo 1991 m. rudenį. Rusijai atiteko buvusios Sovietų Sąjungos vieta, Ukraina ir Baltarusija narystės teises įgijo 1945 m., kai ši tarptautinė organizacija buvo įkurta.

— "Journeys", Šv. Kazimiero seserų vienuolijos leidinys, vasaros laida, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje sukaupta labai daug medžiagos apie neseniai mirusį a. a. vysk. Vincentą Brizgį.

— St. Petersburg, FL, Vasario 16-osios gimnazijai remti 181-ojo būrelio vadovas L. Aras surinko ir per BALFO centrą gegužės 18 d. išsiuntė \$943.

— Charles Sable sukatalogavo daugiau kaip 1700 senų lietuviškų plokštelių ir juostelių Žilėvičiaus - Kreivėno lietuvių muzikologijos archyve. Apie 600 plokštelių yra iš 1900 - 1940 metų. Sable jau beveik dveji metai talkina Lituaniistikos studijų ir tyrimo centrui ir yra garsinių įrašų kuratorius. Nuo 1949 m. jis rinko prieškarinę estradine lietuvišką muziką ir įvairių tautų karškas dainas ir maršus.

Humoristinis protestas prie Parlamento Vilniuje. Pagamintas Lietuvos Laisvės Lygos iniciatyva. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

JAV LB KRAŠTO VALDYBA
ir
LIETUVOS PARLAMENTAS
kviečia
IŠEIVIJOS LIETUVIUS Į STUDIJŲ SAVAITĘ

"LIETUVA - IŠEIVIJA"

Ryšiai ir Neišnaudotos Galimybės
Birštone, 1992 rugpjūčio 16-23

Programa: Aktualios paskaitos, susitikimai su valdžios pareigūnais, įvairios ekskursijos ir daigiau.

Kaina: Kelionė, nakvynė su maistu ir transportu bei registracijos mokesčiu - \$1430.00.

Skubiai registruokitės skambinant LB Būstinė
1.215.739.9353
arba Ingrida Bublrienė
1.216.486.8692

Modernus romanas

Šių laikų romano turinys:
— Jis išėjo vienas pasivaikščioti. Jų akys susitiko. Jie sėdėjo drauge. Jų lūpos susitiko. Jie nuvyko į bažnyčią. Jų sielos susitiko. Jie gyveno kartu. Jų advokatai susitiko.

Baimė be pagrindo

Motina, atvedusi savo sūnelį pas psichiatrą, sako:
— Kas nors yra negero su mano sūneliu. Jis viską piešia žaliai.

Gydytojas uždeda ranką ant berniuko peties ir klausia:

— Ar iš tikrųjų tu pieši viską žaliai? Kodėl?

— Tiesa, — atsakė berniukas.

— Pamečiau visus pieštukus, išskyrus žalią, bet nedirštu apie tai pasakyti mamytei.

Brangesnis žodis

Pauliukas buvo įpratęs vartoti vieną negražų žodį. Mama sten-gėsi jį nuo to žodžio atpratinti.

ti.

— Pauliuk, — ji sakė, — te tau dešimtukas, jei prižadi daugiau to žodžio nevertoti.

— Gerai, mamyte, — atsakė Pauliukas, — daugiau jau taip nesakysiu.

Paėmęs gautą dešimtuką, džiaugėsi. Po valandėlės tarė:

— Mamyte, aš žinau kitą žodį, vertą 25 centų.

Gyvulių globa

Mokytoja klausinėja mažuosius mokinius, kokius gerus darbus jie yra padarę gyvuliam. Po keletos širdį veriančių pasakojimų, mokytoja paklausė Petriuką, ar jis neturėtų ko pridėti.

— Nagi, — atsiliepė išdidžiai vaikelis, — vieną kartą aš įspyrčiau vaiką, kam jis spyrė šunį.

Metai

— Kiek metų turėtu asmuo, gimęs 1920 m.? — klausia mokytojas.

— Vyras ar moteris? — prašo patikslinti mokiny.

Pažymiai

— Ar tu ką nors gauni, kai parsineši namo gerus pažymius?

— Ne, aš gaunu tik kai parsinešu blogus ...

Skirtumas

— Koks skirtumas yra tarp prancūzo ir škoto?

— Skirtumas yra toks, kad jeigu prancūzui nuplinka galva, jis dideles sumas išleidžia perkdamas plaukams atauginti vaisius, o kai škotas nuplinka, jis parduoda šukas ir sepetį.

Modernus menas

Modernaus meno galerijoje lankytojas stebi paveikslą, kur matyti tik mėlynų dažų pritepta. Lankytojas užklausia dailininką, ką tas paveikslas vaizduoja?

Dailininkas atsako:

— Karvė ėda žolę.

— Kad gi nėra žolės, nei žali-os spalvos.

Dailininkas aiškina:

— Karvė žolę jau nuėdė.

— O kur karvė?

— Jei žolės nėra, negi karvė stovės ir lauks.

Treniruotės

Žmona stengiasi išmokyti šunį, kad šis tarmautų. Vyras pastebi:

Lietuvos policijos orkestras groja Vilniuje, Rotušės aikštėje, po parado 1992 m. gegužės 9 d. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

— Tau niekas neišeis, bran-gioj!

— Nesijaudink, — atsako žmo-na, — iš pradžių man su tavim irgi nesisekė.

Galės pasirinkti

Trys nuteistieji — anglas, skotas ir airis — turės būti pakarti. Pirmiausia teisėjas klausia ang-lą:

— Ant kokio medžio norėtum kabėti?

— Ant ažuolo.

— O tu? — klausia skotą.

— Ant liepos.

— Tvarkoj, — pastebi teisėjas ir iš eilės kreipiasi su tuo pačiu klausimu į airį.

— Aš norėčiau, kad mane pakartumėt ant agrasto šakos.

— Kaip tai? — sako jam tei-sėjas.

— Juk tokia šaka per maža ir silpna!

— Nieko tokio, — atsako airis.

— Aš turiu daug laiko ir galiu palaukti, kol ji paaugs.

Nesusitarė

Į provincijos teatrą Italijoje buvo pakviestas žinomas artistas iš Romos.

— Kiek norėsite honoraro? — klausia jį teatro direktorius.

LIETUVIŠKI ŠRIFTAI KOMPIUTERIŲ SISTEMOMS

Su Lietuvos, Latvijos specialistais ir "Vienybės" redakcijos darbais yra surinktos trys rūšys kompiuterių programų priedų, kurie leidžia naudoti lietuvišką ir daugelio kitų kalbų raidyną.

Pirma rūšis veikia su IBM PC AT ar su jais suderintais kompiuteriais (pridedant prie WordPerfect 5.1). Galima rašyti laiškus ir knygas ir juos atspausdinti su HP Laserwriter II (ar panašiu į jį). Dabar veikia du šriftai: Times Roman ir Helvetica nuo 6 iki 30 pts. dydžio. Ateity tikimės šriftų bus daugiau.

Antra rūšis yra akademinio lygio ypač tinkanti kalbų specialistams, kuriems reikia kartu naudoti daug kalbų ir šriftų. "Vienybės" laikraštis trejus metus buvo spausdinamas "Nota Bene" programa, perrašyta lietuvišku šriftu. Yra galima atspausdinti per šimto kalbų beveik 2000 atskirų raidžių viename puslapyje.

Aukščiausio lygio rūšis tinka spaustuvioms, nes leidžia naudoti grafiką kartu su žodžiais. Tie šriftai veikia ne tik su IBM PC, bet ir su Apple Macintosh.

Norintiems įsigyti programas, kompiuterius ar dėl tolimesnės informacijos prašom rašyti Rimui Ignaičiui, SCS Inc., One West Ridgewood Avenue, Paramus, New Jersey 07652 arba skambinti telefonu dieną (201)-444-0921, vakarais — (718)-296-2890, fax (201)-447-9338.

MODERN, TOTAL HIP AND KNEE JOINT REPLACEMENTS ARE NOW BEING PERFORMED IN THE BALTIC STATES IN CENTERS THAT ARE OFFERING SERVICES OF SURGEONS THAT HAVE BEEN TRAINED IN THE U.S.

RIGA-AMERICAN, LTD. OF WATERBURY, CONNECTICUT, IS IN A POSITION TO GUARANTEE THE DELIVERY OF TOTAL HIP AND KNEE SURGERY IN LATVIA, ESTONIA AND LITHUANIA.

PAYMENT FOR THE SURGERY CAN BE MADE EITHER IN THE U.S. OR IN THE INDIVIDUAL REPUBLIC.

ADDITIONAL INFORMATION IS AVAILABLE (IN ENGLISH) BY CALLING 203 - 757 - 5052.

LIETUVA IR NORVEGIJA

15 dienų kelionė iš Bostono ar New Yorko
Kaina \$2,489.00 asmeniui

Kelionės maršrutas — 4 dienos Vilniuje, 2 — Kaune, 1 — Šiauliuose, 3 — Palangoje ir 3 — Bergen, Norvegijoje.

Išvyksta: birželio 22 — liepos 6
liepos 6 — liepos 20
rugpjūčio 3 — rugpjūčio 17
rugšėjo 7 — rugšėjo 21

Kelionės kainoje įskaityta lėktuvo bilietas į abi puses, viešbučiai, pilnas maitinimas, ekskursijos kiekvieną dieną, kelionė autobusu į Lietuvos miestus ir kelionė laivu į Norvegijos fiordus.

Informacijos ir registracijos reikalais kreipkitės į:

Albiną Rudžiūniene
Kristiną Mitkutę
BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164

Tel. 617 - 965 - 8080 Telefaksas: 617 - 332 - 7781

**Little Fellows So Warm And Snug
Til Mom Got the Pro-Choice Bug**

Now
They'll
Never
Get A
Hug

FOREIGN VIDEOTAPE CONVERSIONS

- PAL/SECAM (EUROPE) TO NTSC (USA) OR VICE VERSA
- DIGITAL PROCESS WITH IMAGE ENHANCEMENT
- THRU HIGH-TECH DIGITAL MACHINE
- VHS BETA • U-MATIC (3/4) • 8 MM
- ONE DAY SERVICE AVAILABLE

Gingerbread Productions
1323 Shepard Drive
Sterling, VA 22170-USA
703-450-7722

We are close to Washington, D.C.)

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

WE'LL PAY THE POSTAGE BOTH WAYS!

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

Mail check to: South Boston Savings Bank, 480 West Broadway, South Boston, MA 02127 or call 268-2500.

NAME _____ ADDRESS _____ CITY _____ STATE _____ ZIP _____

AMOUNT ENCLOSED \$ _____ SOCIAL SECURITY NO. _____ DATE OF BIRTH _____ SIGNATURE _____

MAIN OFFICE
480 West Broadway
South Boston
268-2500

WEYMOUTH OFFICE
544 Main St.
337-1050

NEPONSET CIRCLE
740 Gallivan Blvd.
825-9090

NEEDHAM OFFICE
355 Chestnut St.
449-0210

QUINCY OFFICE
690 Adams St.
Larkin Square
479-9560

WEST ROXBURY
1833 Centre St.
323-8000

MEMBER FDIC and DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418 718-441-6401

DARBO VALANDOS

MON — 9:00–3:00 THUR — 9:00–3:00
TUES — 9:00–3:00 FRI — 9:00–3:00
WED — 9:00–3:00 SAT — 9:00–12:00

CHICAGO: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629 312-737-2110

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai,
įvairios paskolos ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.

PABALTIEČIŲ KOMITETAS LANKĖSI BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

ALTo informacijos skyrius pranešė, kad birželio 29 d. Baltuosiuose Rūmuose Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto (JBANC) atstovai susitiko su National Security Council direktoriaus Rusijos-Eurazijos reikalams Nicholas Burns.

Pasimatymas tęsėsi dvi valan-

IŠ KATECHETŲ VEIKLOS PANEVĖŽYJE

Apie Lietuvos katechetų darbą rašo vienas tikybės mokytojas iš Panevėžio:

"Aš vis mokytojauju. Mokykloje yra labai gerų vaikų, ypač 7-je klasėje. 8-sios klasės mokiniai gal kiek palyginti — matyt, toks amžius.

Gaila, kad tos dvi mano klasės negavo Italijoje išleistų gražių vadovėlių "Tikiu": dėl to 7-je klasėje mokomės Senojo Įstatymo Šventosios istorijos, o 8-je klasėje — Naujojo Įstatymo. Prieš didžiąsias šventes aptariame jų reikšmę, jų istoriją ir kt.

Mūsų mokykloje susidarė jau ir mažas ateitininkų būrelis, daugiausia iš 11-sios klasės mokinių, kurioje man tenka kartais pavaduoti kunigą Salvijų Pranskūną. Ateitininkų būrelio organizavimu ypač rūpinosi viena veikli 11-sios klasės mokinė.

Reikia pripažinti, kad daugelis kitų moksleivių dar nenusikratę praėjusių metų dvasios. Tiesa, prie Panevėžio katedros gražiai veikia ateitininkų kuopa, bet mes norėtume turėti ir savo mokykloje tos moksleivių organizacijos būrelį ar kuopelę. Mokyklos direktorius pasirengęs mums padėti: yra ir gerų, mus suprantančių mokytojų.

Gavome ir savo stendą, — toliau rašo tikybės mokytojas iš Panevėžio, — kuriame parodome bažnytiniam laikui pritaiktų paveikslų, taip pat ir patys mokiniai šį tą parašo".

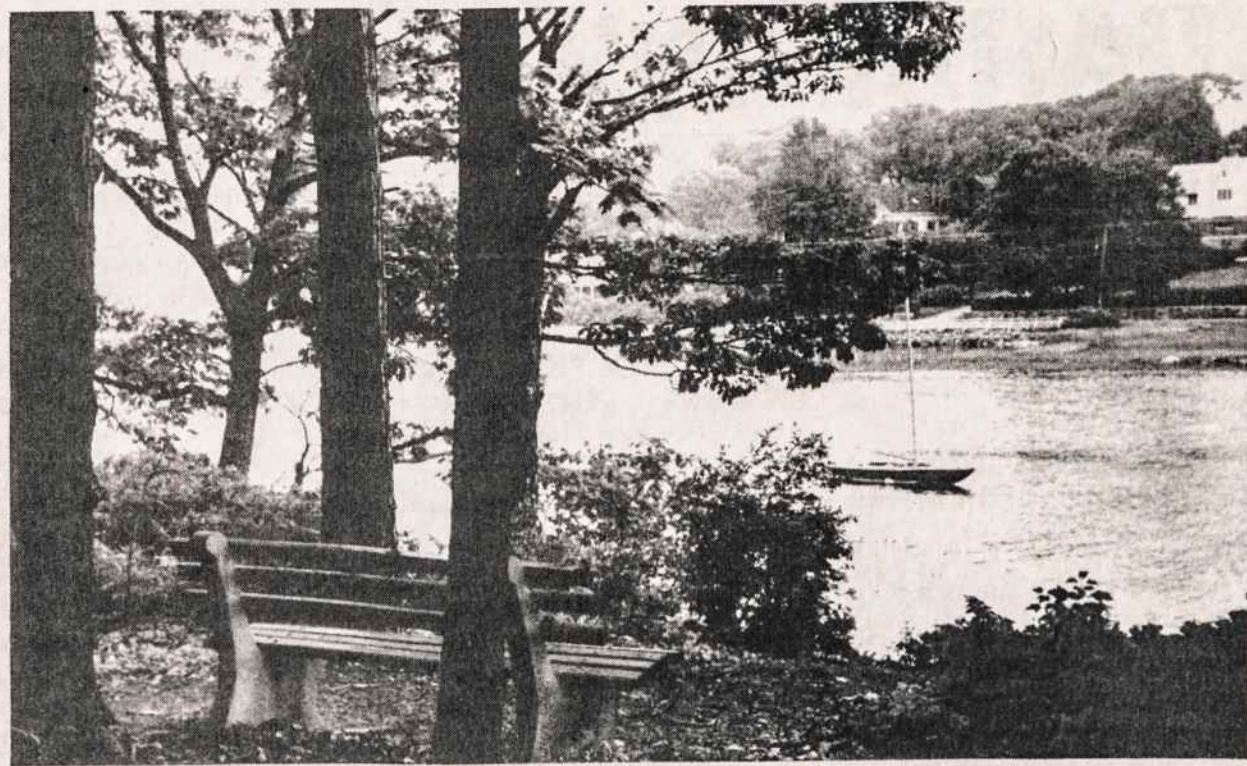
das. Jo metu JBANC delegacija išvardino priežastis, dėl kurių Rusijos kariuomenė turi būti išvesta iš Pabaltijo valstybių. Taip pat buvo pasiūlyta daryti spaudimą Rusijos prezidento Jelcino vyriausybei dėl kariuomenės išvedimo.

Direktorius Burns delegacijai pranešė, kad prezidento Bush ir prezidento Jelcino susitikimo metu buvo iškeltas Rusijos kariuomenės Pabaltijo valstybėse klausimas. JAV pozicija šiuo klausimu yra ir bus nepakeičiama — Rusijos kariuomenė turi būti išvesta. Spaudimas bus daromas Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo tarybos (CSCE) kon-

ferencijoje liepos 9-10 d. d. Bus mėginama praversti rezoliuciją, priimtina tiek Pabaltijo valstybėms, tiek prezidentui Jelcinui.

Vyrauja nuomonė, kad prezidentas Jelcinas yra patikimas reformatorius ir laikysis duoto žodžio dėl kariuomenės išvedimo. Tačiau apie išvedimo terminą Jelcinas kalbėti atsisakė.

Pabaltiečių Komiteto delegacijoje dalyvavo: dr. Jonas Genys (ALTo atst. ir JBANC pirm.), dr. Olgerts Pavlovskis (latvių atst.), Mrs. Mary-Ann Rikken (estų atst.), Ms. Sandra Aistars (JBANC P. R. dir.), Mr. Vincent Boris (ALTo atst.).

Vasara gražioj vienuolyno sodyboj Kennebunkporte. Vaizdas į laivų prieklauką iš Point. Nuotr. P. Ažuolo

GĖRIO IR BLOGIO GRUMTYNĖS

"PRANAŠO JONA" SPEKTAKLĮ PAMAČIUS

Kazio Sajos tragikomedijoje "Pranašas Jona" (Prophet Jonah) idiegtą gėrio ir blogio idėjų grumtynės teroro varžtuose. Kaip visa tai parodyta Rasos Kazlienės sukurto spektaklyje?

Uždangai prasiskleidus, žiūrovą puola gyvas spalvingas vaizdas: įvairių spalvų pirkliai apdangos. Jie denyje išdėstyti po du ar kelis. Pirkliai susigrūdę laivo denyje — plaukia iš Jeruzalės į Tarsą. Tarp jų maišosi pora linksmų merginų, pranašas Jona ir dar vienas personažas, gal mokytojas ar raštininkas. Jis pabrėžtinai atskirtas nuo pirkliai, stovi atokiai nuo jų, jo drabužiai balti. Jis yra kontrastas pirkliai, lyg teisėjas ar vertintojas, ir kartu gėrio idėjos reiškiėjas. Jo struktūrinė funkcija išryškėja spektaklio eigoje.

"Pranašas Jona" spektaklis laikytinas vienos pagrindinės mizanscenos kūrinium — laivo denio mizanscena išlieka per visą vaidinimą, šiek tiek keičiasi kuriam nors personažui pasišalinus ar naujam atėjus. Ją sudaro pirkliai grupės laivo denyje. Pirkliai tvarko savo mantą. Tarp jų pranašas Jona, pavargęs, kankina-

mas dėl savo pranašystės tikrumo, eina poilsio. Įpėja keleivius, kad kelionėje gali atsitikti nelauktinų įvykių... Ji palydi anųjų replika: "eik eik, tave bangos pasups kaip lopšyje", ir pranašas išseina.

Seka judrus dinamiškas epizodas — pirkliai baliavoja: vyno indai eina per rankas, ypač aktyvios merginos, šokėja Zedeka. Jūroje audra vis smarkėja. Vynas ir audra kelia spektaklio ritmą ir keleivių nuotaiką. Siūbojantis laivas blaško keleivius, ir jie puldinėja vienas prie kito.

Pirkliams susirūpina savo prekęm, reikalauja virvių surišti joms, kad bangos nenuplautų. Puola dalintis atneštasias virves. Ir taip visas denis virsta nervinga trukdžioančio ritmo maišatim...

Pradžioje minėtoji persona, vadinkim jį mokytoju, kreipiasi į besigrumiančius dėl virvių: "Liaukitės, liaukitės! Argi nematote, kad jūs esate laukiniai gyvuliai spąstuose. Jie (jūrininkai) tuoj ateis pasijuokti iš jūsų. Klausykite manęs!"

O tie, susipainioję kvėpėse, spokso į mokytoją ir klausia, ko jis iš jų nori... Jis kalba:

— Išsipainiokite iš virvių, palikite jas, tegul bangos praryja jūsų prekes negu mūsų žmogiškas vertybes.

Keleiviai, įspėti, kad ateina kapitonas, ima giedoti psalmes, tuo pačiu metu bandydami išsipainioti iš virvių.

Kapitonas, lydimas jūrininko, mato, kas yra įvykę, Palydovas pastebi nesurištas prekes, nors prašytosios virvės jau pristatytos. Prasideda aštrus ginčas. Ramindamas susijaudinčius pirkliai, kapitonas taria: "Kai laivas jūroje, viskas yra Dievo valioje"... o jam atsakoma: "Kai ant stalo paduodamas blogas valgis, kaltinamas ne Dievas, bet virėjas"...

Tuo tarpu jūra vis labiau siautėja. Svarbu sumažinti laivo krūvį. Į jūrą išmetama keletas pundių neatkaklių pirkliai prekių. Savo moralais įkyrėjęs mokytojas irgi siūlomas ir verčiamas išmesti per bortą. Ir nė vieno neatsiranda, kai kapitonas paklausia, ar kas nesutiktų išmesti prekių pundo vietoje mokytojo. Tik šokėja Zedeka, sukniubusi prie kapitono kojų, maldauja, kad ją išmestų.

Išmetamas mokytojas. Prasideda ginčai dėl jo palikto ryšulio, kuriame randa grandines ir keletą popieriaus lapų. Viename jų tokie žodžiai: "Kas buvo, yra. Ką mes darome, ir toliau darysime. Ir nieko nėra naujo po saule".

Sugrįžta mokytojas, žuvies išspjautas. Pasirodo išsimiegojęs pranašas Jona, ir jis išmetamas į jūrą dėl savo įkyraus prašymo pasukti laivą į krantą. Keleiviai iš laivo stebi, kaip jį praryja

milžinas leviatanas.

Kapitonas įsako visiems šalia jo sustoti į eilę, surenka iš visų brangenybes ir išveda į kitą laivo dalį.

Mokytojas lieka vienas. Sėdėdamas tiesia ranką, ieškodamas kitos, bet jos nesuranda... jis vienas tuštumoje...

Čia paminėtieji kelionės epizodai paryškina keleivių nuotakas, jų gobšumą, laikyseną audros metu. Visas spektaklis glaudžiai susietas su tragikomedijos tekstu. Neieškota retų metaforų, įmantrių mizanscenų, autoriaus kūrinys iliustruotas scenos vaizdais. Stilius aiškus, nevargina žiūrovo suvokti užmaskuotas metaforų prasmes.

Teatro širdis yra aktorius, jo vaidyba išreiškiama žodžiu, judesiu, scenos vaizdu. Nekalbant apie šio spektaklio paskirą aktorių (būtų tai per smulki ir nedėkinga analizė), neišvengti na pastebėti, kad kiekvienas jų savo personažą apibūdino įtaigiai.

Spektaklio esminę idėją išreiškia mokytojas, išspjautas leviatanas. Spektaklio eigoje mokytoja matome kaip žmogaus ir žmogščių vertybių gynėją. Prisiminkime besivaidijantiems pirkliai jo mestą repliką: "išsipainiokite iš virvių, palikite jas, tegul bangos praryja jūsų prekes negu mūsų žmogiškas vertybes". Laivo kapitoniui sutikus, pirkliai išmetė mokytoją, jį prarijo jūrų baisūnas, tačiau jį nepajėgė "suvirškinti" principingo žmogaus, ir jį išspjovė...

Leviatanas — septingalvė mi-

VASAROS KONCERTAI KENNEBUNKPORTE

Pagal eilę metų susidariusią tradiciją Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietėje, kiekvieną vasarą vyksta ir koncertų sezonas. Štai keletas iškilusių šios vasaros koncertų:

Liepos 26 d. solisto Antano Keblio, baritono iš Montrealio, rečitalis, dalyvaujant B. Brausauskienei. Akomponuoja pianistė Frances Kovaleski-Kovaliauskaitė.

Rugpjūčio 2 d. klausytojų malonumui fortepiono rečitalį pateiks pianistė Frances Kovaleski.

Rugpjūčio 3 d. įvyks solistės Danos Grauslytės koncertas. Dainininkę pianinu palydės Frances Kovaleski.

Rugpjūčio 6 d. vyks vasarotojų choro koncertas, kuris kiekvie-

neriais metais keičiasi savo dalyvių skaičiumi, bet visada maloniai visų priimamas. Choru diriguoja ir pianinu palydi Frances Kovaleski.

Rugpjūčio 8 d. vyks ateitininkų studijų ir poilsio savaitės atidarymo koncertas. Programą atliks solistė Onutė Aleknaite-Patch, sopranas, ir pianistė Lorraine DiGregorio.

Visi koncertai vyks vakarais didžiojoje vasarvietės salėje. Koncertų interpretatorė ir šiemet pagal tradiciją bus Elena Vasyliūnienė.

Pagerbtas V. Eikinas

So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos patalpose birželio 6 d. Bostono sporto klubas "Grandis" kartu su Bostono vyrų seksetu surengė vakarą prisiminti ir pagerbti a. a. Vytautą Eikiną.

Vakarą atidarė ir jam vadovavo dr. Arūnas Kuncaitis. Gausiausiai draugų ir bendradarbių būrį dalyvavo Vytauto mama Ona Eikinienė, žmona Dana, dukta Audrė, broliai Vladas ir Romas su šeimomis.

Per trumpus šešiasdešimt vienerius gyvenimo metus Vytautas spėjo priklausyti ir vadovauti beveik visoms Bostone veikiančioms organizacijoms. Jo meilė tėvynei, sportui, dainai ir artimui palietė kiekvieną Bostone gyvenantį lietuvi, nepaisant jo amžiaus.

Pirmoje programos dalyje atsilankiusius sujaukino Vytauto Baziko ir Norberto Lingertaičio gražiai su muzika paruoštas skaidrių montažas. Ir vėl matėme Vytautą mūsų tarpe — šeimose, sporte, girdėjome jį dainuojant Bostono vyrų seksete.

Antrą programos dalį atliko Bostono vyrų seksetas, vadovaujamas Daivos DeSapereiros-Matulionytės. Ypatingai gražiai skambėjo "Nemunėlis" ir "Rožė", prisidėjus buvusiems sekseto nariams Pranui Šimkui, Vytui Bružgai ir Romui Veitui.

Po programos buvo vaišės ir šokiai.

Žinant, kad Vytautas buvo labai nuoširdus sporto mėgėjas, šio vakaro pelną (1040 dol.) jo vardu pasiuntėm į specialią sąskaitą 110130133 Standard Federal Bank Chicagoje pameri laisvos Lietuvos sportininkus, dalyvaujančius Barcelonos olimpinėse žaidynėse.

Didelis acitū visiems, kurie prisidėjo prie šio vakaro įgyvendinimo.

Bostono "Grandis" valdyba

Brangiai Motinai

A. A.

JOANAI DŪDĖNIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnų Vytautą, marčią Eglę ir anūkę Rūtą.

Salomėja ir Vytautas Valiukai

A. A.

JOANAI DŪDĖNIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą sūnui Vytautui, žmonai Eglei, anūkei Rūtai bei visiems artimiesiems ir kartu liūdime.

Emilija Putvytė

Ida ir prof. Vaidulis Mantautai

Raminta ir Petras Moliai

Aldona ir Juozas Rygeliai

A. A.

DR. JOSEPH HARMON

palikus šį pasaulį, nuoširdžiai ir gilią užuojautą reiškiamo dr. Danutei Harmon, Lietuvių Moterų Federacijos narei, buvusiai Washingtono LMKF Klubui pirmininkei ir šiuo metu atstovaujanti LMKF Valstybės Departamente ir General Federation of Women's Clubs vadovybėje, jos dukroms ir šeimomis ir visiems artimiesiems.

Lietuvių Moterų Federacijos Valdyba,
Aldona Pintsch, pirm.

Pakeliui į kaimo krautuvę. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

„Darbininkas“ po dviejų savaitių atostogų vėl spausdinamas. Redakcija atsiprašo, kad ne visi aprašymai yra pirmo šviežumo, bet čia buvo tiek svarbių įvykių, kurių negalima palikti nepaminėjus nors ir su pavėlavimu.

Vysk. Pauliui Baltakiui liepos — atostogų mėnuo buvo gana darbingas. Birželio 29 d. grįžęs iš Anglijos, kur lankė lietuvių bendruomenes, liepos 3 d. išvyko į Chicago. Liepos 4 d. vadavo Sielovados Tarybos metiniam suvažiavimui ir 5 d. dalyvavo išėivijos tautinių šokių šventėje, kur taip pat tarė maldos žodį. Liepos 12 d. dalyvavo lietuvių pranciškonų metinėje šventėje Kennebunkport, Maine. Liepos 16 d. Lietuvos Vyčių seime Alentown, PA, koncelebravo mišias ir pasakė pamokslą. Iš ten grįžęs, turėjo Religinės Šalpos posėdį ir tuoj išvyko į Kanadą. Jaunimo stovyklavietė Kreetinga Wassagoje (netoli Toronto) liepos 19 d. minėjo 35 metų veiklos sukaktį. Šios stovyklavietės įsteigimui vadovavo vyskupas Baltakis, tada Tėv. Paulius, OFM. Rugsėjo mėn. viduryje vyskupas turės grįžti į ligoninę kitai akies operacijai.

Kun. Vytautas-Steponas Vaičiūnas, Kauno Kunigų seminarijos ir Vytauto Didžiojo Universiteto profesorius, yra atvykęs į JAV ir Apreiškimo lietuvių parapijoje Brooklyne pavaduoja išvykusi kleboną kun. Vytautą Palubinską. Į Lietuvą grįžta rugsėjo 13 d.

„Lietuvos Aidas“, pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis, duoda vyriausybės žinias ir objektyvų atkuriančios Lietuvos vaizdą. Jo žinios išėivijai yra labai naudingos. Prenumerata metams oro paštu \$85. Čekius rašyti „Lietuvos Aido“ vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. (sk.).

Reikalinga pagalba prižiūrėti vyresnio amžiaus moterį. Pageidaujamas anglų kalbos mokėjimas. Skambinti telef. 212 757-3001. Paprašyti Jenny. (sk.)

Live in aid wanted for elderly, infirm woman, kind and physically strong. Some English necessary. Phone 212 757-3001, ask for Jenny. (sk.)

Lietuvė moteris su aukštuoju išsilavinimu ieško darbo. Gali dirbti betkokį darbą, bet ypač prityrusi maisto gaminiame vestuvėms ar kitoms progomis. su pasiūlymais kreiptis į „Darbininko“ redakciją. (sk.)

Vilniuje parduodami du butai: vienas — dviejų kambarių ir virtuvės, antras — trijų kambarių ir virtuvės. Dėl informacijų skambinti: (416) 250-8088. (sk.)

KARGO Į LIETUVĄ BE MUITO! Siunčiame SAS oro linija į Rygą. Siuntinius atsiimti Rygos muitinėje. Minimumas 110 lbs arba 50 kg. Kaina \$1.75 už svarą. Galima siųsti naujus ir dėvėtus drabužius, batus, medžiagas, maistą bei nereceptinius vaistus. Kreiptis į G. T. INTERNATIONAL, 9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430-7334.

Vytautas Paprockas, a. a. dr. Vaclovo ir dr. Birutės Paprockų sūnus, liepos 11 d. nuskendo Aliaskoje. Už velionį mišios bus aukojamos liepos 25 d., šeštadienį, 10 val. ryto lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne. Draugai ir pažįstami prašomi už velionį pasimelsti.

NEWARK, NJ

1991 metais lapkričio mėn. Šv. Jurgio draugija atšventė savo veiklos 100 metų sukaktuvės, o šiais metais birželio mėn. 28 d. draugija turėjo paskutinį susirinkimą. Du trečdaliai narių pasisakė už draugijos uždarymą, nes nariai pasenę, dauguma gyvena toli nuo Newarko, o be to, per paskutiniuosius 27 metus negavo nei vieno naujo nario. Savo santaupas paaukojo Švč. Trejybės lietuvių bažnyčiai, Lietuvių Fondui, Vasario 16 gimnazijai, Vokietijoje, „Alka“ muziejui Putname, Marijos Nekalto Prasiidėjimo seselių vienuolynui — Putnam, „Lietuvos Atsiminimų“ radijo klubui, Vyčiams, Deborah Heart & Lung Foundation ir nariams papildomai užprašius Gregorines mišias pas lietuvių pranciškonus Brooklyn, NY.

L.M.

Tėv. Antanas Prakapas, OFM, yra išvykęs atostogų į Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vienuolyną.

Virginija Aleksandravičiū, Boston, MA, apmokėjo savo prenumeratą, atsiųsdama 100 dol. čekį. Dosniai aukotojai nuoširdžiai dėkojame.

Jadvyga Matulaitienė, New Yorko lietuvių tautinių šokių ansamblio Tryptinis vadovė, pašventusi savo gyvenimą lietuviškų tautinių šokių mokymui ir puoselėjimui, ypatingai buvo pagerbta Chicagoje liepos 5 d., kai ten vyko lietuvių išėivijos tautinių šokių devintoji šventė. Visi dalyviai jai sukėlė didžiules ovacijas. Prie sveikinimų jungiasi ir „Darbininko“ redakcija.

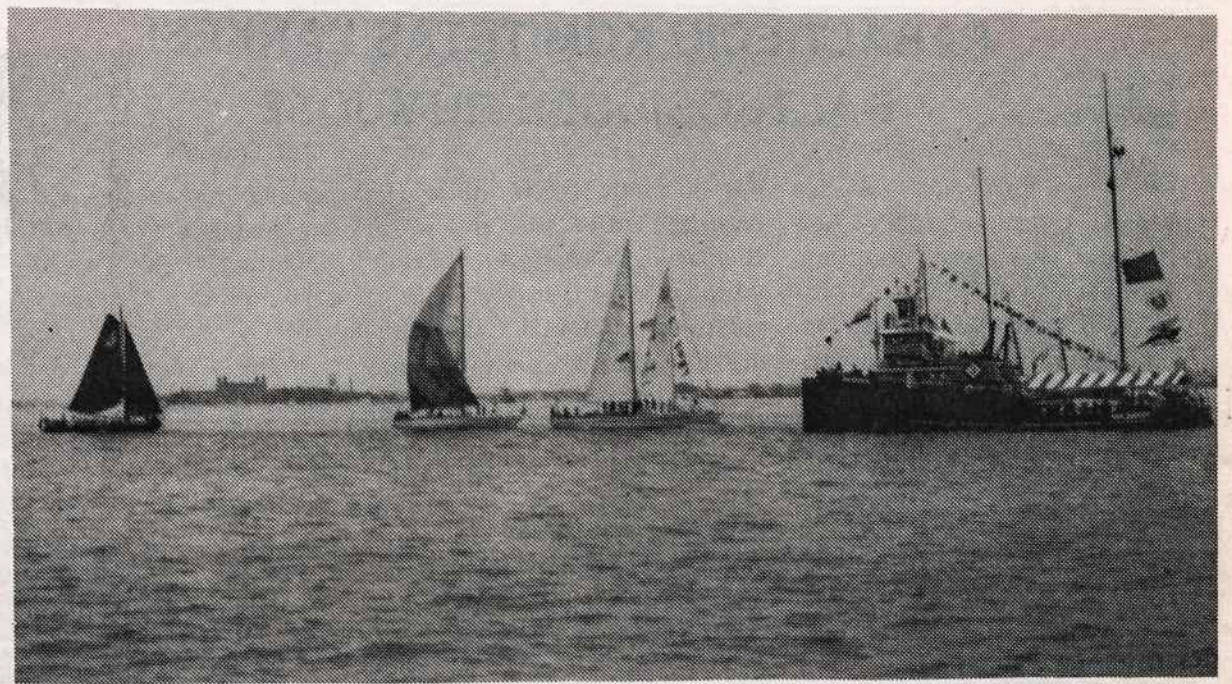
JAV LB Kultūros Tarybos ir LB New Yorko apygardos valdybos bendras posėdis įvyks šeštadienį, rugsėjo 8 dieną, 11 val. ryto Kultūros Židiny, Brooklyne. Į šį posėdį atvyks iš Philadelphia ir JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Maciūnas. Bus svarstomas bendradarbiavimas ir kultūrinės veiklos koordinavimas New Yorke.

Atlanto rajono skautų-skautėjų stovykla įvyks rugsėjo 15-23 dienomis. Visi skautai ir skautės kviečiami užsiregistruoti pas savo vietovių vadovus. Stovyklos vadovybei reikalinga iš anksto žinoti dalyvių skaičių. Kas neturi vietovių vadovų, o norėtų stovykloje dalyvauti, gali kreiptis tiesiog į Atlanto Rajono Seresijos atstovę s. Aldoną Pintsch — tel. 201 838-9150 arba Brolijos atstovą s. Bronių Narą — telef. 508 845-6325. Stovykla vyks toje pačioje vietoje kaip ir praėjusiais metais — Camp Resolute, Bolton, MA.

Gediminas Vagnorius, Lietuvos ministras pirmininkas, dalyvavęs VIII PLB Lemonte, buvo užklaustas dėl galimybių amerikiečiams pensininkams Lietuvoje gauti savo Social Security pensiją doleriais. Jis atsakė, kad tuo reikalu jau vedamos derybos su JAV valdžios organais ir kad susitarimas bus greit pasirašytas, gal būt, už mėnesio ar kito. (kkm)

Irena Volonskis, Forest Hills, NY, apmokėjo prenumeratą, atsiųsdama 100 dol. čekį. Už dosnią auką nuoširdžiai dėkojame.

Duok Darbininką paskaityti tiems, kurie jo neprenumeruoja, paskui paragink užsisakyti.

Lietuvos Respublikos jachta „Lietuva“ (antra iš kairės) liepos 4 d. New Yorko burinių laivų parade, minint Kolumbo 500 m. Amerikos atradimo sukaktį. Lietuvių jachtos burė buvo trispalvė: geltona, žalia ir raudona. Nuotr. Aurelijos Janavičiūtės

Maironio lituanistinę mokyklą pereinamais metais savo aukomis parėmė šie asmenys: 100 dol. — Great Neck LB apylinkė, 50 dol. — Irena Banaitienė ir Donatas Banaitis, po 40 dol. — Marija ir Stasys Biručiai, Marytė ir Jonas Matulaitis-Kunca, po 25 dol. — Ramutė ir Algis Česnavičiai, Laima Šileikytė-Hood, po 20 dol. — Danutė ir Vytautas Anonai, Laima ir Alfonso Lileikos, po 10 dol. — Ketrina Graudienė, Stasys ir Vanda Karmaziniai, Julija ir Vito Kepeniai, Giedrė Kumpikaitė-Stravinskienė, Bronė Lukoševičienė. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Maironio mokyklos tėvų komitetas.

Kęstutis K. Miklas, Kauno Technologijos universiteto Technologijos Valdymo Centro direktoriato narys, praneša, kad numatytas šį rudenį studentų pasikeitimas tarp Kauno ir Farmingdale SUNY universitetų neįvyks. Jis nukeliamas vėlesniam laikui. Šiuo metu yra svarstoma galimybė pradėti pasikeitimą tik dėstytojais.

Vytenis E. Izbickas, Westwood, MA, apmokėjo savo prenumeratą, atsiųsdamas 80 dol. čekį. Dosniai aukotojai nuoširdžiai dėkojame.

Dr. Kajetonas Jannace, profesorius ir literatūros kritikas, lietuvių bičiulis, už nuopelnus šią vasarą Italijos Respublikos buvo apdovanotas aukščiausiu ordinu ir jam suteiktas Kavalieriaus titulas (Knight of Merit). Iškilmingo akto ir vakarienes metu šį medalį jam įteikė Italijos generalinis Konsulas New Yorke Alberto Boniver.

Dr. Bernadeta Tutinaitė ir Linas Rimkai, gyveną Ellicott City, MD, birželio 14 d. susilaukė antro sūnaus ir davė jam vardą Tadas Kazimieras Tutinas Rimkus. Mažuoju Taduku džiaugiasi trejų metų broliukas Sigitas, o naujuoju anūku — močiutė Elenora Tutinienė, gyvenanti New Yorke, bei seneliai dr. Kazimieras ir Aldona Rimkai, gyveną Chicagoje.

Vilius Braženas, „Darbininko“ ir kitų kitų lietuviškų bei amerikiečių laikraščių bendradarbis, pasišventęs kovotojas prieš komunizmą ir už Lietuvos laisvę, per eilę metų su savo paskaitomis yra dalyvavęs 44-ose amerikiečių JBS jaunimo stovyklose. Šią vasarą dalyvavo tokiose stovyklose Texas ir North Carolina valstijose. Iš Texas atsiuntė sveikinimus ir „Darbininkui“.

PRAŠO AUKOTI MEDIKŲ MISIJAI LIETUVA

Deborah Širdies ir Plaučių Ligų Centras, Browns Mills, NJ, rugsėjo mėnesį planuoja pasiųsti į Lietuvą savo medikų misiją, kurios gydytojai padarys „open heart“ operacijas apie trisdešimčiai vaikų ir kartu susitaro dėl Lietuvos gydytojų stažavimo Deborah ligoninėje dvejų metų laikotarpiui.

Deborah prezidentas Stanley H. Fryczynski, Jr., pareiškė, kad reikalinga sutelkti apie \$750,000 įvairiems reikmenims ir medikamentams apmokėti. Visa tai bus palikta Vilniaus universiteto klinikai.

Centras, negalėdamas pats tas išlaidas apmokėti, kreipiasi į Amerikos lietuvių bendruomenės narius, kviesdamas savo aukomis prisidėti.

Čekius siųsti šiuo adresu: Cheryl Zoppina, Children of the World Program, Lithuanian Project, Deborah Heart and Lung Center, Browns Mills, NJ, 08015. Galima ir skambinti Ms. Zoppina, tel. 609 - 893-6611, Ext. 726 dėl informacijų.

Nelauk, kol atsiųs paraginimą susimokėti prenumeratą. Pats tai atlik laikui ir dar pridėk auką lietuviškai spaūdai palaikyti.

Suteikiamas butas ir nedidelis atlyginimas pensininkams — vyrui ir žmonai — už senyvo amžiaus dviejų žmonių priežiūrą. Kreiptis: Ponia Konstancija, 515 Seward Square SE, Washington, DC 20016. Telef. 202 544-5561 arba 302 227-6636. (sk.)

Moteris ieško darbo. Gali slaugyti sergančius, prižiūrėti vaikus, valyti butus. Skambinti 718 849-6354. (sk.)

Naujas, NEBRANGŪS, maisto siuntinys tik \$49 — mėsos gaminiai, cukrus, kava, aliejus, vaisiai ir kiti produktai. Iš viso 22 svarai tik \$49. Pats populiariausias 55 svarų siuntinys iš įvairių produktų tik \$85. Vien tik mėsos gaminių irgi \$85. Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. TRANSPAK firma taip pat parūpina butus, namus, automobilius ir traktorius. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436-7772. (sk.)

Ieškoma Saloméja Raguckaitė (gim. 1923 - 1924 m., Vilkaviškio apskr. Šukių kaime), dingusi 1944 - 45 m. Vokietijoje (netoli Oderio). Ką nors žinančius apie jos likimą prašome rašyti jos seseriai: Marijona Tauckvienė, Gelių 6, Vilkaviškis, Lietuva, arba kreiptis į Darbininko administraciją. (sk.)

PILNA KAINA \$989.00!!! New York / Frankfurt / Vilnius abipusis bilietas! Grupė išvyksta liepos mėn. 9 dieną, sugrįžta liepos 23 dieną. Sugrįžimą galima pratęsti iki penkių savaitių už tą pačią kainą. Kreiptis: G. T. International, Inc., 708 430-7272. (sk.)

ARAS
IX
IŠEIVIJOS
LIETUVIŲ TAUTINIŲ
ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Dalia Dzikienė Petras Kisielius
Birutė Jasaitinė Vincas Dočkus
Jūratė Budrienė Sylvia Foti
Darius Polikaitis Violeta Fabianovitch

Staff

Augis Gedgaudas
Rimas Ignaitis
Paulius Jurgutis
Daiva Parakininkas
Eugene Poplavsky
Audrius T. Remeikis
Elena Schachter
Edvardas Stanulis
Berry D. Beržanskis
Daina Beržanskis
Giedra Beržanskis

Su Gilia Pagarba !!!
Jonas Dainius Beržanskis

P.O. Box 4392
Ann Arbor, MI.
48106 USA
Studio 313.434.2281
Office 313.662.0967
Fax 313.998.0308

A.M.D.G. Established 1976

Židinio neakivaizdinės mokyklos mokytojai, tėvai ir mokiniai sveikina mokytoją
ALFONŠĄ SAMUŠĮ
ir dėkoja už darbą mūsų ratelyje.
Jackson, MI

Lt. USN Tomas Alksnis, Danutė ir Algirdo Alksnių sūnus, ant USS John F. Kennedy lėktuvnešio denio. Tomas skraido su A-6 bombonešiu.